

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління

Кафедра національної економіки та публічного управління

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Цифрове врядування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

**«ЕЛЕКТРОННІ СЕРВІСИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ»**

здобувача **Лютик Ольги Іванівни**

(підпис)

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, доцент
Запорожець Тетяна Володимирівна

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри:

доктор наук з державного управління, професор, Карпенко О.В.

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління

Кафедра національної економіки та публічного управління

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Цифрове врядування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-професійної /
освітньо-наукової програми

_____ О.В.Карпенко

_____ 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О.В.Карпенко

_____ 2023р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Лютик Ользі Іванівні

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему

**«Електронні сервіси органів публічної влади
у сфері зайнятості населення України»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від «_____» _____ 2023р .№ _____

Кваліфікаційна магістерська робота виконується на матеріалах нормативно-правових актів у сфері цифрових трансформаційних змін сфери зайнятості населення, фундаментальних положень з теорії публічного управління та адміністрування, наукових праць українських і зарубіжних учених за темою дослідження.

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	Теоретичні основи функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості
Розділ 2	Сучасний стан функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості в Україні
Розділ 3	Шляхи оптимізації та удосконалення функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості
Об'єкт дослідження:	державна політика у сфері зайнятості населення
Предмет дослідження:	електронні сервіси органів публічної влади у сфері зайнятості населення України
Мета кваліфікаційної магістерської роботи:	обґрунтування теоретичних засад та вироблення практичних рекомендації щодо шляхів удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення України

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1 проаналізувати теоретичні основи та сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості;

У розділі 2 охарактеризувати функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні;
розкрити особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії;

У розділі 3 дослідити світову практику з питань розвитку сервісів та взаємовідносин населення з державними органами служби зайнятості;
окреслити шляхи удосконалення функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості з урахуванням зарубіжного досвіду

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2023р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2023р.

Реферат

Кваліфікаційна магістерська робота містить 98 сторінок, 12 рисунків, список використаних джерел із 70 найменувань.

«Електронні сервіси органів публічної влади у сфері зайнятості населення України»

Об'єктом дослідження є державна політика у сфері зайнятості населення.

Предметом дослідження є електронні сервіси органів публічної влади у сфері зайнятості населення України.

Мета дослідження – обґрунтування теоретичних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо шляхів удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення України. Зазначена мета передбачає вирішення таких науково-дослідницьких завдань:

- проаналізувати сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості;
- охарактеризувати функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні;
- розкрити особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії;
- дослідити світову практику з питань розвитку сервісів та взаємовідносин населення з державними органами служби зайнятості;
- окреслити шляхи удосконалення функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості з урахуванням зарубіжного досвіду.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Під час дослідження автором роботи було розкрито та обґрунтовано основні показники та оцінку функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості, визначено шляхи удосконалення роботи електронних сервісів. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення особливостей функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості.

Пропозиції, що окреслені в роботі, можуть бути застосовані у навчальному процесі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана під час викладання відповідних дисциплін освітньо-професійної програми «Цифрове врядування», а також у роботі органів місцевого самоврядування, органів державної влади, що реалізують публічну політику у сфері зайнятості населення.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи – 2023. Рік захисту роботи – 2023.

Ключові слова: електронні сервіси органів публічної влади, цифрові технології у сфері зайнятості населення, державна політика у сфері зайнятості населення України, трансформаційні зміни.

В і д г у к
про кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача факультету економіки та управління
освітньо-професійної програми
«Цифрове врядування»

Лютик Ольги Іванівни

на тему **«Електронні сервіси органів публічної влади у сфері
зайнятості населення України»**

1. Актуальність теми. Дослідження функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення в Україні є актуальним завданням, оскільки воно спрямоване на оптимізацію системи надання послуг та вдосконалення ринку праці. Аналіз зазначених питань дозволяє виявити їхню готовність до вирішення актуальних проблем на ринку праці, таких як безробіття, нестабільність робочих місць та несприятливі умови праці. Цифрова трансформація відкриває досить нові можливості створення нових сучасних підприємств, появи інноваційних форм цифрової зайнятості та все більшого втілення цифрових технологій в життя. Одним із таких питань є розуміння важливості удосконалення шляхів розвитку та розбудови електронних сервісів у сфері зайнятості населення України.

2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи. Достовірність положень, висновків і рекомендацій, представлених в роботі, не викликає сумнівів з огляду на доцільне та результативне використання адекватно дібраної методології та сучасних підходів теоретичного наукового дослідження. Одержані наукові результати належно обґрунтовані у відповідних розділах магістерського дослідження.

3. Наявність самостійних розробок автора. Авторкою проаналізовано сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості; охарактеризовано функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні; розкрито особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення особливостей функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості. Пропозиції, що окреслені в роботі, можуть бути застосовані у навчальному процесі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана під час викладання відповідних дисциплін освітньо-професійної програми «Цифрове врядування», а також у роботі органів місцевого самоврядування, органів державної влади, що реалізують публічну політику у сфері зайнятості

населення.

5. Наявність недоліків: суттєвих недоліків у кваліфікаційній магістерській роботі не має. Наявні незначні технічні недоліки не знижують загальної високої оцінки магістерського дослідження.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: робота є закінченим науковим дослідженням, відповідає вимогам галузевого стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», може бути допущена до захисту перед екзаменаційною комісією і заслуговує високої оцінки.

Науковий керівник:
доктор наук з державного управління,
доцент

Запорожець Т.В.

“ ____ ” _____ 2023р.

Рецензія

на кваліфікаційну магістерську роботу здобувача вищої освіти

Лютик Ольги Іванівни

Тема «Електронні сервіси органів публічної влади у сфері зайнятості населення України»

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи і доцільність її розроблення. Актуальність дослідження полягає у наукових напрацюваннях щодо можливості впровадження новітніх цифрових інновацій у процеси зайнятості, зокрема для аналізу вакансій та підбору кандидатів, що може сприяти ефективнішому вирішенню проблем ринку праці. Розробка та оптимізація електронних сервісів може значно підвищити ефективність надання послуг у сфері зайнятості. Забезпечення доступності цих сервісів для різних категорій населення сприяє швидкому та зручному доступу до інформації та послуг у сфері зайнятості. Це сприяє підвищенню прозорості та забезпечує більш точний аналіз ситуації на ринку праці та є надзвичайно затребуваним.

Якість проведеного дослідження. У роботі авторкою проаналізовано сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості; охарактеризовано функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні; розкрито особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії; досліджено світову практику з питань розвитку сервісів та взаємовідносин населення з державними органами служби зайнятості; окреслено шляхи удосконалення функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості з урахуванням зарубіжного досвіду. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в роботі базуються на опрацюванні широкого кола наукових джерел, зокрема праць українських та зарубіжних авторів, які спеціалізуються на дотичній проблематиці, що дозволяє зробити висновок про обґрунтованість результатів дослідження.

Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи. Кваліфікаційна магістерська робота є оригінальним, цілісним, комплексним, завершеним науковим дослідженням на актуальну тему, що містить обґрунтовані теоретичні висновки, і відповідає встановленим вимогам. Одержані наукові результати належно обґрунтовані у відповідних розділах

магістерського дослідження.

Зауваження. Робота виграла б у разі надання конкретних пропозицій щодо розроблення проектів нормативно-правових актів з питань, що стосуються роботи електронних сервісів у досліджуваній сфері. Однак, зазначена дискусійна пропозиція до кваліфікаційної магістерської роботи, не знижує загальної високої оцінки наукової цінності дослідження.

Практична значимість висновків і рекомендацій полягає в розробленні науково обґрунтованих пропозицій щодо шляхів удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення України. Основні теоретичні положення магістерської роботи та запропоновані висновки можуть бути використані в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, закладах освіти України, які готують фахівців даного напрямку галузі знань публічне управління та адміністрування, а також у процесі підготовки програмних та нормативно-правових документів щодо удосконалення державної політики у сфері зайнятості населення України.

Місце роботи та посада рецензента

Науковий ступінь, учене звання (за наявності)

(підпис, ПІБ)

Підпис засвідчую:

Місце печатки організації, де працює рецензент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ.....	6
1.1 Історичний аналіз запровадження електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості в Україні	6
1.2 Поняття вітчизняних електронних сервісів у сфері зайнятості та їх нормативне регулювання.....	13
1.3 Ступінь дослідження електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості в українській та зарубіжній літературі.....	27
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ.....	35
2.1 Функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості на рівні Державного центру зайнятості.....	35
2.2 Електронні сервіси у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні	42
2.3 Аналіз електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні	47
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ.....	58
3.1 Перспективи удосконалення існуючих електронних сервісів у сфері зайнятості в Україні та запровадження нових систем.....	58
3.2 Напрями запровадження світового досвіду у розбудові вітчизняної системи державних електронних послуг у сфері зайнятості	64
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність теми дослідження Розвиток електронних сервісів у сфері зайнятості має значущий соціально-економічний вплив, сприяючи створенню нових робочих місць, підвищенню рівня зайнятості та покращенню якості життя населення. Актуальність дослідження визначається розвитком цифрових технологій, оцифруванням, переведенням паперової документації в електронну. Цифровізація адміністративних послуг відіграє досить важливу роль у житті населення кожного міста, області та країни загалом.

Варто зазначити, що сьогодні, коли діджиталізація економіки та суспільства набирає обертів, а цифрові технології стрімко розвиваються, виникає потреба у виробленні сучасного підходу до формування та реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення захисту та добробуту громадян. Розвиток електронних технологій призводить до змін не лише у світовій економіці, а й в адміністративній системі.

Задля підвищення рівня якості обслуговування та взаємодії з клієнтами служби зайнятості Державна служба зайнятості активно впроваджує в життя електронні сервіси, що в сучасних умовах розвитку ІТ-технологій та онлайн-обслуговування є однією з найпрогресивніших та найзатребуваніших форм надання адміністративних послуг громадянам та роботодавцям у соціальній сфері з використанням цифрових технологій. Одним із таких сучасних напрямків нововведень та економії часу роботодавців та шукачів роботи у службі зайнятості є електронний кабінет.

Цифрова трансформація відкриває досить нові можливості створення нових сучасних підприємств, появи інноваційних форм цифрової зайнятості та все більшого втілення ІТ-технологій в життя. Розвиток сучасних соціально-трудових відносин у сфері зайнятості та прискорення процесу цифровізації у цій сфері є предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних

науковців, серед яких: С. Венедиктов, Л. Вакарюк, О. Герасименко, У. Джеккс, Ж.-К. Джавільс, А. Колот, Л. Свепстон, В. Щербина. У цих роботах не до кінця розкрито питання про реальні проблеми, викликані недостатньою цифровізацією сфери зайнятості, критерії аналізу розвитку цифрової економіки та суспільства в різних країнах світу, що зумовлює актуальність визначення проблем імплементації рішень світового рівня для процесу цифровізації в Україні.

Мета дослідження – обґрунтування теоретичних засад та вироблення практичних рекомендації щодо шляхів удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення України. Зазначена мета передбачає вирішення таких науково-дослідницьких завдань:

- проаналізувати сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості;
- охарактеризувати функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні;
- розкрити особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії;
- дослідити світову практику з питань розвитку сервісів та взаємовідносин населення з державними органами служби зайнятості;
- окреслити шляхи удосконалення функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості з урахуванням зарубіжного досвіду.

Об'єктом дослідження є державна політика у сфері зайнятості населення.

Предметом дослідження є електронні сервіси органів публічної влади у сфері зайнятості населення України.

Методи дослідження. Для виконання зазначених завдань було використано наступні методи наукового дослідження: індукції та дедукції

(висвітлено історичні особливості запровадження та розвитку електронних сервісів у сфері зайнятості в Україні; узагальнено поняття електронних сервісів у сфері зайнятості в Україні та окреслити їх нормативне регулювання; охарактеризовано ступінь дослідження електронних сервісів у сфері зайнятості в українській та зарубіжній літературі), методу порівняльного аналізу (виконано комплексне аналітичне та статистичне дослідження функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості на рівні Державного центру зайнятості; розкрито особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні), методу синтезу (аргументовано удосконалення існуючих електронних сервісів у сфері зайнятості в Україні та визначити перспективні шляхи запровадження нових електронних сервісів; розкрито особливості системи державних електронних послуг у сфері зайнятості у провідних зарубіжних державах та запропонувати шляхи запозичення позитивного світового досвіду), табличного та графічного методів (презентовано результати дослідження, що проводилися в роботі під час аналізу особливостей електронних сервісів у сфері зайнятості).

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Розкрито та обґрунтовано основні показники оцінки функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості, визначено шляхи удосконалення управління діяльністю електронних сервісів. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення особливостей функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості.

Інформаційна база дослідження: Законодавство України, офіційна статистика, веб-сайт Державної служби зайнятості, електронні сервіси служб зайнятості, єдиний портал вакансій, електронні сервіси у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб, електронні кабінети тощо.

Апробація результатів дослідження. Деякі положення магістерського

дослідження оприлюднені автором на міжнародній науково-практичній конференції.

Olha Liutyk. Theoretical and legal basis of implementation of electronic services in the sphere of employment in Ukraine. *European scientific congress. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference*. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2023. Pp. 417-422. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/10/EUROPEAN-SCIENTIFIC-CONGRESS-29-31.10.23.pdf>

Структура й обсяг магістерського дослідження. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи складає 98 сторінок, налічується 70 найменувань літературних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ

1.1 Історичний аналіз запровадження електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості в Україні

У XX столітті більшість населення світу почало відходити від застарілих методів ведення діловодства на паперових носіях до повного використання послуг електронної інформаційної інфраструктури. У XXI столітті виникло поняття «Електронний уряд», що у перекладі з англійської мови означає «електронне управління». Україна також приєдналася до світового тренду та розпочала процедуру залучення певних інформаційних технологій у роботі та примноження їх, переведення документації з паперового вигляду та її відображення в електронному вигляді [5].

Цифровізація (оцифрування) адміністративних послуг вважається на сьогоднішній день одним із пріоритетів українського уряду. Ключовий виклик полягає не лише в тому, щоб оцифрувати та перевести в цифровий формат усі послуги, а й створення зручних, логічних та зрозумілих кожному інтерфейсів.

З 2000 року в Україні прийнято низку законів та підзаконних актів з цього питання, а саме:

- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV [9].
- Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [10].
- Закон України «Про електронний цифровий підпис» від 22.05.2003 № 852 IV [11].

– Концепція розвитку електронного урядування в Україні, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 № 2250-р [15].

– Розпорядження від 11.09.2013 № 718-р «Про затвердження плану заходів щодо створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг» [38].

На сьогоднішній день розроблено розроблену нормативну базу для впровадження моделей електронного управління в Україні. За цей час у світовій практиці вже створено основні моделі електронного управління та накопичено певний досвід у цій галузі.

Враховуючи все вищевикладене, можна сказати, що електронне управління – це новий метод управління. Також слід зазначити, що це система взаємодії органів державної влади та громадян заради прозорості та оперативності, яка в майбутньому має мінімізувати владу чиновників. Далі ми розглянемо науково-теоретичні засади управління державною зайнятістю [20].

Значного електронного розвитку набуває складова соціально-економічної системи країни – сфера зайнятості населення. Впровадження сучасних технологій як створюватиме в майбутньому нові робочі місця, так і скорочуватиме їх, а цифровізація вимагатиме певних кваліфікованих навичок для роботи в цих процесах, де першочерговим практичним завданням буде повна чи часткова зміна методів та форм надання соціальних послуг населенню.

Зважаючи на диспропорцію пропозицій роботи, в країні гостро відчувається потреба у розвитку інформаційних технологій [43], які можна використовувати при проведенні аутрич-заходів, крім цього ІТ-технології можуть відкрити доступ до множини послуг для клієнтів, а також посилити рівень впливу на мобільність робочої сили та її компетентність.

На практиці важливим завданням є необхідність розглянути можливість модернізації усієї інформаційної служби у галузі надання

соціальних послуг населенню, що в першу чергу спрямовані на регулювання рівня зайнятості. Крім цього ринок сучасного програмного забезпечення, що використовується користувачами інформації, а саме роботодавцями та шукачами роботи має постійно оновлюватися та відповідати сучасним показникам.

Оцифрування соціальних послуг у сфері зайнятості досягло значних результатів, а саме на сьогоднішній день Державна служба зайнятості здійснює масштабну роботу у сфері соціального обслуговування населення. Центри зайнятості вже почали активно використовувати різного роду інформаційні сервіси для надання соціальних послуг з професійної орієнтації, організації професійного навчання осіб, які шукають роботу, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, поширення інформації про ситуацію на ринку праці та реєстрації нових клієнтів, які здійснюють пошук роботи чи надають робочі місця [46]. Серед таких інформаційних сервісів варто відмітити наступні:

- досить велика множина сучасного програмного та технічного забезпечення (Microsoft, Office 365, Meet – Google, Zoom, ID mobile, BankID, хмарні сервіси, мобільний додаток «ДІЯ»);
- реалізація наступних принципів: цифровий формат збору інформації про нових клієнтів за замовчуванням, одноразовий збір інформації, сумісність інформаційних джерел між різними підрозділами та організаціями в сфері трудових ресурсів за замовчуванням;
- використання електронного цифрового підпису, як для юридичних, так і для фізичних осіб, а також залучення в життя CRM-технологій, розвиток електронного кабінету роботодавця та шукача роботи, а також популяція таких сервісів серед населення.

Розвиток електронного управління на сьогоднішній день досить таки стрімко набирає обертів із впровадженням сучасних технологій, і служби зайнятості також активно створюють електронні сервіси, які надають

соціальні послуги громадянам і роботодавцям, не відстаючи від усіх інноваційних процесів [35].

Останніми роками спостерігається великий попит на освітні платформи для підвищення кваліфікації та набуття нових знань і навичок, освітній портал Державної служби зайнятості, Prometheus, Corsera та інші онлайн-курси. Проаналізувавши потреби ринку, Державна служба зайнятості створила електронний сервіс, який дозволяє кожному претенденту реалізувати свої побажання та отримати доступ до всіх ресурсів у простий та зручний спосіб.

На офіційному сайті держслужби для роботи створено три основні офіси:

1. Єдиною інформаційно-аналітичною системою для фахівців служби зайнятості України є база даних, до якої вносяться актуальні вакансії на підприємствах, резюме претендентів та навчальних закладів, які здійснюють професійну підготовку безробітних.

2. Електронний кабінет роботодавця [7], що має на меті скоротити час на відвідування центрів зайнятості та створити зручний і приємний сервіс для роботодавців, що пропонує такі можливості:

- відстежувати кількість шукачів роботи;
- надсилати звіти до центрів зайнятості онлайн;
- переглянути оновлені резюме громадян, які шукають роботу;
- розміщувати актуальні вакансії та спрямовувати їх на доопрацювання спеціалістам центру зайнятості, а в подальшому фахівці служби зайнятості вже публікують такі вакансії на офіційному сайті для всезагального доступу;
- перегляд інформації, пов'язаної з компенсацією єдиного внеску та витрат на оплату праці внутрішньо переміщених осіб, що стали переїздити з регіону до регіону через військові дії в країні.

3. Особистий кабінет безробітного [28], де претенденти на певну посаду та ті особи, що зацікавлені в пошуку роботи можуть:

- створити та надіслати своє резюме дистанційно, без відвідування підприємств та центрів зайнятості;
- дізнаватися про актуальні вакансії та тимчасові роботи в певному регіоні;
- переглядати інформацію про професійне навчання, тренінги та семінари та курси підвищення кваліфікації за певними професіями чи навичками;
- отримати інформацію про суми нарахування та виплату допомоги по безробіттю.

Інформація про планові та фактичні візити до центру зайнятості також відображається в кабінеті безробітного.

На додаток до всіх інноваційних процесів держслужба зайнятості також модернізує наступні служби (рис. 1.1):

Рис. 1.1. Складові сервісів державної служби зайнятості

Джерело: розроблено автором на основі [6], [7], [22], [28], [29]

1. Платформа для профорієнтації та розвитку кар'єри чи певних професійних навичок. Особи, що мають бажання оцінити свої професійні

здібності та навички мають можливість пройти онлайн-тест без фізичного відвідування центру зайнятості та контактування з працівниками центру зайнятості. Завдяки широкому набору інструментів городяни мають можливість дізнатися про себе через професійний розвиток [22].

2. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus – один з перших і найбільших безкоштовних проєктів у вільному доступі для населення, створений для освіти кожного в Україні. На цій платформі можна підвищити кваліфікацію та знайти курси, створені провідними фахівцями з національних та міжнародних вищих навчальних закладів, варто відмітити, що більшість курсів є безкоштовними та доступними для всіх громадян [22].

3. Освітній портал державної служби зайнятості [22]. На цьому сайті доступні вебінари, тренінги, семінари, курси та програми дистанційного навчання державної служби зайнятості (Центр професійно-технічної освіти). Усі курси на платформі представлені у відеоформаті, таким чином бажаючи мають змогу пройти їх в онлайн режимі з віддаленим доступом.

4. Платформа Coursera. Міжнародна безкоштовна програма, що надає всім бажаючим доступ до 4000 онлайн-курсів з підвищення кваліфікації або отримання нових навичок. Основною метою програми є розвиток професійних навичок та знань для майбутнього працевлаштування.

5. Портал «Дія. Цифрова освіта» – це безкоштовна програма, яка пропонує громадянам стимули для оволодіння цифровою грамотністю [29].

6. «Електронна черга» це економія часу та грошей для всіх громадян, які звертаються до Державної служби зайнятості. Запис на прийом до спеціалістів центру зайнятості можна здійснити онлайн, після чого заявник має з'явитися до відповідного спеціаліста з комплектом необхідних документів у зазначений у талоні час [30].

З метою отримання максимально доступних та комфортних послуг для клієнтів, Державна служба зайнятості активно впроваджує електронні сервіси, які використовують інтернет-технології та інноваційні розробки для

надання соціальних послуг громадянам та роботодавцям.

Залежно від потреб клієнтів, на сайті Державної служби зайнятості доступні зручні дистанційні онлайн-сервіси, такі як електронні кабінети роботодавців, електронні кабінети безробітних та електронні черги [22].

«Електронний кабінет роботодавця» – це сучасний інформаційно-комунікаційний сервіс, основною метою якого є економія часу роботодавців шляхом отримання послуг онлайн, без обов’язкового відвідування закладів Державної служби зайнятості та підвищення рівня ефективності їх взаємодії зі службою зайнятості.

По суті, це автоматизоване робоче місце фізичної особи, яке дозволяє в режимі онлайн з використанням мережі Інтернет подавати звітність до центру зайнятості, переглядати заявлені вакансії та кількість шукачів роботи, направлених центром зайнятості, обирати гідного кандидата на вакансію відповідно до рівня кваліфікації та освітніх якостей, відстежувати договори організації на виконання громадських та інших робіт тимчасового характеру та працевлаштування після закінчення навчання, переглядати актуальні резюме шукачів роботи, а також багато інших функцій, що вже є доступними для роботодавців чи перебувають у процесі розробки або експериментальних досліджень.

«Електронний кабінет претендента» передбачає можливість для зареєстрованого безробітного скласти власне резюме, обрати роботу, ознайомитися з інформацією про ймовірне тимчасове працевлаштування, дізнатися про можливість професійного навчання, освоєння нової професії чи підвищення рівня кваліфікації за вже наявною освітою, отримати інформацію про допомогу з безробіття та платежі [45].

Для бажаючих завдяки послугі «Електронна черга», що є в доступі на офіційному сайті Державної служби зайнятості є можливість записатися на прийом до спеціаліста у зручний час до будь-якого центру зайнятості України не виходячи з дому та не витрачаючи час та гроші на проїзд.

Зареєструватися в службі зайнятості можна як особисто, так і за допомогою онлайн-порталу держпослуг «Дія» для набуття статусу безробітного та призначення допомоги. Клієнти Служби можуть використовувати цифрові документи під час візитів до консультанта з питань кар'єри. Але в цьому випадку слід пам'ятати, що ця опція є актуальною для власників ЕЦП [29].

Усі, кому необхідно вибрати або змінити професію, вибрати свій кар'єрний шлях, визначити власні професійні інтереси, здібності, психологічні схильності, наразі мають можливість безкоштовно отримати послуги профорієнтації на Telegram-каналі центрів зайнятості населення.

Для зручності клієнтів центрів зайнятості сервіс з працевлаштування представлений найпопулярнішими соціальними мережами Facebook, Twitter, Telegram, TikTok.

1.2 Поняття вітчизняних електронних сервісів у сфері зайнятості та їх нормативне регулювання

Одним із найскладніших елементів ринкової економіки є ринок праці, на якому відбувається функціонування та одночасна взаємодія інтересів працівників та роботодавців.

На сьогоднішній день в Україні переважає таке явище на ринку праці, як «трудова бідність», що являє собою процес зниження економічної активності працездатного населення, посилюється розшарування населення, що призводить до зниження загального бажання займатися продуктивною діяльністю та скорочується якість робочої сили.

Слід зазначити важливу роль вітчизняних та зарубіжних учених у процесі формуванні теорії та методології загальнодержавного регулювання рівня зайнятості населення, розробці підходів та реалізації ідей щодо

ефективної державної політики у цій сфері, організації діяльності та взаємодії служби зайнятості з населенням для вирішення їх проблем. Водночас останні тенденції на ринку праці, особливо ті, що викликані розвитком цифрової економіки, ІТ-сфери, інновацій в галузі технічного оснащення та освіченості суспільства, прискорили втрату актуальності конкретних наукових положень та теоретичних підходів до вирішення проблем в даній галузі [1].

Українська держава на разі перебуває в процесі розробки власної моделі формування та реалізації державної політики у сфері зайнятості, яка б відповідала вимогам часу, необхідності врахування всього спектру глобальних процесів і тенденцій, як зазначає у своїх роботах український науковець Ю.Маршавін [20].

Досить таки важливо зауважити, що методологічною основою моделі формування та реалізації державної політики у сфері зайнятості є визначенням закономірностей та основних напрямків розвитку вітчизняного ринку праці, а також створення досить таки ефективної системи його регулювання, що враховує в цьому випадку як переваги, так і загрози глобалізації.

З метою підвищення якості надання послуг з працевлаштування та забезпечення належного рівня комунікації з клієнтами-пошукачами роботи Державна служба зайнятості активно розробляє та запроваджує роботу електронних сервісів. Наразі це одна з найсучасніших форм використання інтернет-технологій для надання соціальних послуг громадянам та роботодавцям. Однією з таких інновацій у сфері послуг служби зайнятості є електронний кабінет роботодавця, що максимально спрощує взаємодію з працівниками Державних служб зайнятості.

Електронний кабінет роботодавця – це сервіс, що спрямований на економію часу в процесі встановлення ефективного рівня взаємодії роботодавців та служби зайнятості, а також відвідування центру зайнятості.

Даний електронний сервіс є автоматизованим робочим місцем, де доступ мають роботодавці за допомогою комп'ютерів та інших гаджетів, що мають доступ до мережі Інтернет [46].

З метою забезпечення трудових прав громадян та соціального захисту від безробіття в умовах нової економічної реальності та цифрового розвитку, необхідно впроваджувати сучасні механізми створення та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики у цій сфері. Для ефективності державної політики зайнятості важливо провести глибоке та комплексне наукове та практичне дослідження. У зв'язку з сучасною соціально-економічною ситуацією та викликами на ринку праці, зростає потреба у розробці сучасних підходів, принципів і методів для впровадження державної політики зайнятості та формування інструментів для відповідних державних органів.

Для того, щоб науково-теоретично продемонструвати сутність сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості, важливо науково проаналізувати та продемонструвати деякі ключові поняття понятійно-категоріального апарату цього дослідження. Щодо зайнятості та безробіття, доросле населення поділяється на три основні категорії: зайняті, економічно неактивні та безробітні [20].

У рамках цього дослідження особливий науковий інтерес виявляється до останньої категорії населення, а саме - безробітних, які займаються активним пошуком роботи як клієнти національних служб зайнятості. За визначенням Міжнародної організації праці (МОП), до категорії «безробітні» належать безробітні віком від 15 до 70 років (незалежно від того, зареєстровані вони в національній службі зайнятості чи ні), які активно шукають роботу на даний час або намагаються розпочати власну справу протягом останнього періоду часу і готові приступити до роботи в найближчий час.

До категорії безробітних також належать ті, хто не шукає роботу, оскільки вже знайшли її і мають домовленість приступити до роботи

протягом найближчого періоду часу, а також ті, хто навчаються та покращують рівень своєї кваліфікації за направленням державної служби зайнятості.

Іншими словами, відповідно до міжнародних вимог та критеріїв, для отримання офіційного статусу безробітного особа повинна активно шукати роботу. Цей активний пошук охоплює як пошук роботи за наймом, так і створення власного бізнесу [2]. Зазвичай "активний пошук роботи" включає в себе реєстрацію в державних службах зайнятості або приватних агентствах з пошуку роботи, звертання безпосередньо до роботодавців, відправлення резюме (із коротким описом рівня професійної підготовки та кар'єри) та розміщення оголошень у засобах масової інформації; звернення за допомогою у працевлаштуванні до родичів та друзів; заяви на отримання ліцензій та дозволів; пошук додаткових фінансових ресурсів для відкриття та розвитку власної справи; оренда землі, будівель, приміщень, машин та обладнання для створення та розвитку власного підприємства.

Згідно з українським законодавством, безробітним вважається особа віком від 15 до 70 років, яка не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерел існування та соціального захисту через відсутність роботи, а також готова та здатна в найкоротший термін приступити до роботи. Зареєстровані безробітні – це громадяни працездатного віку, що зареєстровані як безробітні в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, готові та здатні приступити до роботи [1]. Реєстрація безробітних відповідно до «Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу» здійснюється працівниками органів Державної служби зайнятості, які вносять інформацію про осіб, що звернулися за допомогою у працевлаштуванні, до Єдиної інформаційно-аналітичної системи, після чого такій особі надається статус зареєстрованого безробітного.

Відповідно до аналізу наукової літератури, до громадян, які мають роботи, застосовуються терміни «безробітний», «зарєєстрований безробітний», «безробітні особи», «незайняте населення» та інші. Відповідно до норм законодавства терміни «безробітний» і «безробітний, що перебуває на обліку» (залежно від наявності на обліку в центрі зайнятості населення) використовується по відношенню до тих громадян, які звернулися до центрів зайнятості та їх філій та отримують відповідні послуги.

Статус зарєєстрованого безробітного надається особі з першого дня реєстрації в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, у разі відсутності підходящої роботи, за заявою особи, незалежно від місця зарєєстрованого проживання чи перебування [2] (за попередньою редакцією Закону України «Про зайнятість населення» цей статус можна було отримати лише за місцем проживання, з восьмого дня після реєстрації в центрі зайнятості, проте на практиці через постійну зміну місця проживання населення країни, це є досить не зручним моментом у відвідуванні центрів зайнятості та не раціональним фактором ефективного використання часу).

В Україні на законодавчому рівні формування та реалізацію державної політики у сфері зайнятості забезпечують наступні органи влади: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство соціальної політики України, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Міністерство соціальної політики України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері зайнятості населення. Крім цього безпосередньо Державна служба зайнятості здійснює в межах своїх повноважень реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення шляхом прийняття законотворчих актів та повноважень на рівні центрального апарату служба зайнятості та її територіальних органів чи підконтрольних філій. До основних завдань служби зайнятості (на всіх

рівнях) належать:

- надання допомоги громадянам у виборі підходящої роботи відповідно до рівня кваліфікації та освіти;
- надання роботодавцям послуг із добору персоналу;
- участь у організації громадських та інших тимчасових робіт;
- допомогу громадянам у створенні підприємницької діяльності;
- участь у здійсненні заходів, спрямованих на запобігання масовому вивільненню працівників на певних підприємствах чи галузях економічного життя та сприяння мобільності робочої сили і зайнятості населення;
- підготовка, перепідготовка та організація підвищення рівня кваліфікації безробітних, а також отримання додаткових професійних навичок з урахуванням поточних і перспективних потреб ринку праці;
- професійна орієнтація населення;
- додаткове сприяння у працевлаштуванні окремих категорій громадян, не здатних на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

Одним із пріоритетних завдань державної служби зайнятості в умовах розвитку цифрової економіки та суспільства є надання високоефективної допомоги у процесі працевлаштування у прискорені терміни та впровадження персоналізованого підходу до надання послуг клієнтам, у тому числі безробітним громадянам. Саме тому на сьогоднішній день вдосконалення технологій та методів роботи державної служби зайнятості, запровадження сучасних підходів в обслуговуванні безробітних громадян є пріоритетним завданням.

Крім того, все більшого значення набуває з боку державних органів питання необхідності додаткових гарантій для вразливих соціальних груп населення. Ці групи з низькою конкурентоспроможністю на ринку праці становлять значну частку клієнтів центрів зайнятості. До них належать: особи передпенсійного віку; жінки з неповнолітніми дітьми; молоді люди, які

шукають свою першу роботу; люди з обмеженими можливостями; учасники бойових дій; внутрішньо переміщені особи [20].

У цьому випадку очевидно є потреба в розробці теорій і методологій формування та реалізації державної політики зайнятості з точки зору сервісної (інформаційної) орієнтації.

Аналіз праць вітчизняних і зарубіжних дослідників показує, що основні принципи сервісної державної політики пов'язані зі зміщенням акцентів значення та ролі громадянського суспільства та окремих громадян у сучасному державному управлінні, розширенням участі громадян, акцентуванням уваги на задоволенні потреб громадян і підвищенні якості, доступності та своєчасності надання державних послуг.

Основою для розуміння природи сервісної держави є зміна ролі громадян (громадянського суспільства) в державному управлінні. Сервісна модель передбачає формування вертикалі знизу-вгору, з ініціативами, що виходять від неурядових, громадських та бізнес-організацій, а також посилене залучення громадян для забезпечення позитивних інституційних реформ [45].

Українські дослідники розглядають сервісну модель адміністративної модернізації, тобто модернізаційну модель взаємовідносин між владою та громадянами, і виділяють такі ключові принципи, як: клієнтські відносини між громадянами та державними службовцями; конкурентоспроможність адміністративних послуг; незалежна оцінка якості послуг; оптимізація технічної послідовності надання послуг.

У більш широкому тлумаченні, відповідно до визначення українського вченого О. Карпенка [44], сервісна державна політика або політика надання адміністративних послуг - це стратегічно спрямована діяльність держави, спрямована на створення, забезпечення, функціонування та розвиток сервісно орієнтованої держави. Це включає в себе реалізацію механізмів взаємодії між суб'єктами та об'єктами надання державних і муніципальних

послуг органами влади. Сервісна державна політика охоплює сукупність інструментів (механізмів, засобів, важелів та методів), які підлягають практичній реалізації, та цілеспрямовані дії органів влади. Основними стратегічними пріоритетами такої політики є забезпечення доступності публічних послуг для всіх громадян безоплатно або за економічно обґрунтованими цінами, захист прав і законних інтересів користувачів державних і муніципальних послуг, а також забезпечення рівності прав на отримання послуг для всіх в однаковому порядку.

У процесі формування сервісно-орієнтованої державної політики важливими стають інтереси окремих соціальних груп, і для її ефективної реалізації державні інститути повинні враховувати ці інтереси [2]. В галузі зайнятості важливість забезпечення індивідуального підходу до надання послуг населенню обумовлена тим, що ефективна державна політика повинна сприяти раціональному використанню як суспільної робочої сили, так і індивідуальних особливостей кожного громадянина. При цьому важливими аспектами є забезпечення соціального захисту населення та гарантування вільного вибору зайнятості, включаючи можливість вибору або зміни місця роботи, сфери діяльності та професійного спрямування [2].

Виходячи з основних принципів та ідей, які висвітлені у роботах О. Карпенка, варто підкреслити два ключові аспекти в реалізації державної сервісно-орієнтованої політики. По-перше, важливо, щоб дії державних органів були цілеспрямованими. По-друге, вибір засобів і інструментів повинен бути здійснений з метою досягнення конкретної мети і кінцевого результату.

Українське законодавство визначає ключові напрями державної політики в сфері зайнятості населення, серед яких:

- створення умов для розвитку економіки та сприяння утворенню нових робочих місць;
- задоволення потреб пріоритетних галузей економіки у

кваліфікованих кадрах., сприяння зайнятості населення, посилення стимулів до легальної та продуктивної праці, повернення безробітних до продуктивної зайнятості, розвиток підприємництва та самозайнятості населення;

- робота в напрямку підвищенні рівня кваліфікації працівників, що влаштовані як основний персонал на підприємствах, установах та різного роду організаціях;

- збалансування рівня попиту та пропозиції на ринку щодо загальної чисельності та рівня кваліфікації робочої сили на ринку праці шляхом систематичного прогнозування потреб економіки та особливостей розвитку інноваційних напрямків діяльності;

- забезпечення рівних можливостей для суб'єктів, які реалізують інфраструктурні проекти та цільові програми, що фінансуються з державного бюджету;

- удосконалення системи професійного навчання з урахуванням індивідуальних інтересів, потреб економіки та ринку праці;

- координація та управління діяльністю суб'єктів, що надають послуги з працевлаштування;

- міжнародне співробітництво у сфері соціального захисту громадян України, які працюють за кордоном;

- взаємодія органів державної виконавчої влади та державних підприємств, установ, організацій, органів місцевого самоврядування, роботодавців та профспілок з метою забезпечення отримання повного та продуктивного рівня зайнятості, у тому числі шляхом реалізації заходів щодо підвищення рівня зайнятості населення та їх зацікавленості в освоєнні нових навичок чи професій;

- організація ефективного та цільового використання коштів для реалізації державної політики зайнятості населення та проведення заходів, спрямованих на підтримку зайнятості громадян, які є недостатньо

конкурентоспроможними на ринку праці (наприклад, особи з інвалідністю, молодь, яка недавно закінчила навчання та не має необхідного рівня трудового стажу, особи передпенсійного віку);

- заохочення роботодавців, які створюють нових працівників (утримують існуючих), особливо прийому працювати осіб, недостатньо конкурентоспроможних на ринку праці;

- забезпечення співробітництва державної служби зайнятості та організацій, що здійснюють реалізацію посередницьких послуг у сфері зайнятості, а також установ соціальної, професійної та трудової реабілітації інвалідів;

- регулювання працевлаштування іноземних працівників з метою захисту внутрішнього ринку праці [35].

Державна політика у сфері зайнятості населення впроваджується за допомогою ряду напрямків, таких як реалізація податкової, фінансової, інвестиційної, бюджетної, соціальної, зовнішньоекономічної та інноваційної політики. Ці заходи спрямовані на підвищення рівня зайнятості населення, забезпечення повною, продуктивною та вільною зайнятістю, а також підвищення кваліфікаційного рівня та конкурентоспроможності робочої сили. Державна політика також включає в себе загальнодержавні програми економічного і соціального розвитку, визначення показників розвитку ринку праці та зайнятості населення в економічних і соціальних програмах.

Одним із ключових аспектів є стимулювання внутрішнього виробництва для створення нових робочих місць у пріоритетних галузях економіки та сільській місцевості. Додаткові заходи спрямовані на підвищення конкурентоспроможності робочої сили, соціального захисту громадян у разі безробіття та сприяння самозайнятості через стимулювання відкриття власного бізнесу, зокрема у сільських районах та депресивних регіонах.

Додатково, політика охоплює розвиток сільського аграрного туризму, кластерів пародних промислів, створення сприятливих умов для впровадження програм по підвищенню конкурентоспроможності робочої сили та її мобільності. Також передбачається прогнозування та оцінка впливу політики зайнятості на ринок праці, а також ліцензування посередницької діяльності під час працевлаштування [46].

З економічної точки зору, реалізація державної політики у сфері зайнятості відбувається через позитивні та негативні заходи політики зайнятості (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Фактори, що сприяють реалізації ефективної державної політики у сфері зайнятості населення України

Джерело: розроблено автором на основі [22]

Пасивна політики у сфері зайнятості населення України не спрямована

на підвищення загального рівня зайнятості населення, зниження професійного та кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці, а відбувається шляхом обліку та постановки на облік безробітних, виплати фінансової допомоги їм.

Натомість активні заходи політики у сфері зайнятості населення спрямовані на збільшення попиту на робочу силу, підвищення її конкурентоспроможності на ринку серед інших претендентів на вакансію, а також покращення пропозиції праці та якості робочих місць. До них належать надання інформаційно-профорієнтаційних послуг, організація професійного навчання, сприяння працевлаштуванню, стимулювання самозайнятості та підприємницької активності громадян, відкриття власної справи, розвиток підприємницької діяльності, створення додаткових робочих місць, організація громадських робіт, заходів з підтримки соціально не захищеного населення та надання йому можливості конкурування на ринку праці та ін. [1].

Соціально-економічна доцільність пріоритетності позитивних заходів державної політики у сфері зайнятості в умовах розбалансованого ринку праці доведена багаторічним досвідом високорозвинених країн світу та вітчизняною практикою.

У сучасних умовах розвитку цифрового суспільства, велике значення приділяється активним заходам у сфері професійної орієнтації населення. Це важливо з урахуванням значущості гармонізації професійних інтересів та можливостей особи у контексті швидкозмінних вимог цифрової економіки та суспільства. Розглядаються також послуги з професійної підготовки, перепідготовки громадян, що враховують потребу відповідності рівня професійної підготовки кандидатів новим вимогам ринку праці [2].

Одним із головних завдань формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості є взаємодія на різних рівнях, побудова партнерства та узгодження різноманітних інтересів

працівників, роботодавців і держави. Це підтверджується досвідом розвинених країн, де така взаємодія відіграв важливу роль у підвищенні якості професійного навчання, подоланні дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили та забезпеченні узгодженості між ринком праці та ринком освітніх послуг [44].

Партнерство та багаторівнева взаємодія вважаються необхідними засобами узгодження інтересів різних суб'єктів і є важливою умовою формування та успішної реалізації ефективної сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості населення в Україні.

Дослідження практики надання послуг у сфері зайнятості показало, що існують механізми узгодження інтересів держави, роботодавців, працівників та безробітних, проте їх реалізація ще не є повною, тому на практиці подальша співпраця зацікавлених сторін має розвиватися у таких напрямках: уточнення вимог ринку праці та перспектив розвитку певних галузей економічного життя; визначення рівня затребуваності певних професій та галузей на довгострокову перспективу; формування вимог до професійного та кваліфікаційного рівня претендентів на заміщення вакантної посади; визначення необхідних компетенцій із метою вибору додаткової освіти чи підвищення кваліфікації; формування змісту освіти; придбання нового обладнання та освоєння нових технологій здобувачами, а також застосування отриманих навичок на практиці роботи; професійна орієнтація, допомога у кар'єрному зростанні та ін.

Актуальним науковим завданням сьогодні є демонстрація нових інноваційних форм багаторівневої взаємодії сторін у процесі розробки сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості населення в контексті реалізації багаторівневого підходу до управління з врахуванням світового досвіду даної практики взаємодії державних органів зайнятості та населення [45].

Таким чином, аналізуючи сутність, основні підходи до розробки та

втілення в життя сервісно-орієнтованої державної політики та визначаючи їх застосовність у процесі формування та реалізації державної політики зайнятості, найбільш важливими аспектами в цьому контексті є осмисленість дій відповідних державних органів, досягнення поставлених цілей та кінцевих завдань. Крім цього слід зробити висновок, що найважливішим аспектом є вибір механізмів, інструментів та засобів їх досягнення.

Враховуючи вищезазначене, було розроблено конкретний набір заходів і механізмів, включаючи прямі та непрямі інструменти, які спрямовані на створення умов для забезпечення повної та продуктивної вільно обраної зайнятості, а також соціального захисту у випадку безробіття. Сервісно-орієнтована державна політика у сфері зайнятості населення розглядається як цілеспрямована діяльність органів державної влади, що використовуються як засоби впливу. Державні органи або системи державних органів відповідають за безпосередню і цілеспрямовану реалізацію цієї ефективної сервісно-орієнтованої політики в сфері зайнятості [46].

Повна, продуктивна, постійна та прибуткова зайнятість вимагає впровадження сервісно-орієнтованої національної політики у вигляді низки заходів, які сприяли б зміні професійно-кваліфікаційного складу робочої сили, координації інтересів претендентів та вимог ринку праці та ін. З урахуванням цього перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою нових форм і методів реалізації сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості населення, насамперед варто відмітити активні програми та заходи щодо її реалізації.

Інтеграція України до європейського співтовариства та втілення основних програм розвитку сфери зайнятості відповідно до досвіду провідних країн ЄС актуалізує ідею сервісної держави як альтернативу адміністративній системі державного управління та формує нову ієрархію пріоритетів і цінностей. При цьому на практиці реформування адміністративного сектору України вимагає запровадження досить сучасного

та ефективного підходу до надання потрібних адміністративних послуг, спрямованого на задоволення потреб конкретних категорій громадян та суспільства в цілому. Переорієнтація діяльності на сервісну спрямованість нині стає головним принципом трансформації загальної системи сервісного функціонування органів публічної влади [46].

1.3 Ступінь дослідження електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості в українській та зарубіжній літературі

Варто відмітити, що в Україні процес адміністративної цифровізації у сфері послуг зайнятості регулюється низкою правил, нормативно-правових та підзаконних актів, зокрема:

Закон України «Про професійний розвиток працівників» [13]

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» [11]

Електронний сервіс «Держава у смартфоні» [6]

Конструктивні відносини між державою, органами місцевого самоврядування, професійними спілками та громадськими організаціями, що здійснюють захист множини інтересів працівників, роботодавців та їхніх об'єднань, навчальних закладів на державному та місцевому рівнях і забезпечує реалізацію конституційних прав людини у сфері суспільного життя. Варто відмітити, що Державний центр зайнятості в своїй діяльності взаємодіє з різними підприємствами, організаціями та установами, що є роботодавцями, а також надає соціальні послуги, працевлаштовує, навчає та покращує рівень кваліфікації різним категоріям громадян та потенційних працівників [15].

Крім цього досить таки позитивний досвід розвитку ринку праці таких країн, як Великобританія, Естонія, США та Сінгапур показує нам, що процес

електронного уряду повноцінно задовольняє потреби громадян, держави та бізнесу за рахунок комплексного підходу до суспільного благополуччя, а саме у сфері зайнятості населення. Загальна система уніфікованих веб-порталів дозволяє вже зареєстрованим користувачам користуватися послугами та отримувати зворотній зв'язок, а використання таких електронних послуг включає в себе надання інформації про послуги, подання заявок, формування звітів, відправку актуальних вакансій і т.д. [41], [37], [4].

За допомогою послуг центру зайнятості громадяни мають можливість ознайомитись із переліком послуг у режимі онлайн (рис. 1.3):

Рис. 1.3. Перелік передбачуваних дистанційних можливостей онлайн-сервісу Державної служби зайнятості

Джерело: розроблено автором на основі [22]

Наразі в Україні функціонує модернізований офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості України [22], який містить інформацію про

структурні підрозділи служби зайнятості та інформаційний модуль з переліком послуг «Аналіз та статистика», «Роботодавцям», «Для громадян», а також електронні кабінети «Електронна черга»[7], «Електронний кабінет претендента» [28], «Електронний кабінет роботодавця»[7], крім цього поточні сторінки пошуку вакансій та галузей на порталі служби зайнятості та освіти [22] були додатково оновлені, щоб дозволити шукачам роботи, роботодавцям та фахівцям центрів зайнятості шукати освітні ресурси для всіх громадян. Використання онлайн-сервісів та подальше вдосконалення цифрових технологій у національній службі зайнятості є необхідними аспектами для модернізації функціонування та управління сектором зайнятості та праці, зокрема в напрямках:

- модернізація функціонування та управління сектором зайнятості та праці;
- впровадження активної політики на ринку праці;
- партнерство та соціальний діалог між роботодавцями, безробітними та працівниками органів державної зайнятості;
- створення сприятливих умов для сталого розвитку підприємств, а також підвищення рівня кваліфікації їх працівників та освоєння новітніх технологій діяльності [30].

З рисунку 1.4 бачимо, що за останні п'ять років електронний уряд у всіх його аспектах розвивається у всіх країнах, що відображає значення Індексу розвитку електронного уряду, зокрема:

Сінгапур – 0,91 (2018 р.) та 0,93 (2022 р.);

Польща – 0,68 (2018 р.) та 0,87 (2022 р.), США – 0,88 (2018 р.) та 0,94 (2022 р.);

Чехія – 0,61 (2018 р.) та 0,82 (2022 р.), Словаччина – 0,62 (2018 р.) та 0,80 (2022 р.);

Румунія – 0,55 (2018 р.) та 0,78 (2022 р.);

Україна – 0,52 (2018 р.) та 0,73 (2022 р.).

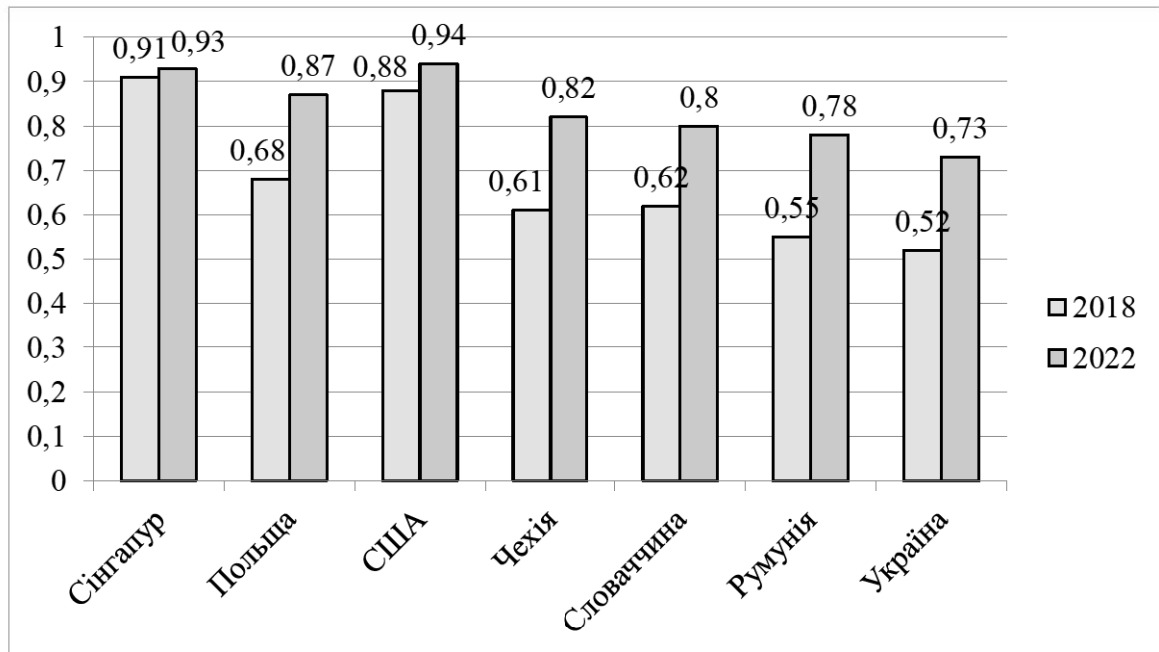

Рис. 1.4. Аналіз показників Індексу розвитку електронного урядування за окремих країн в 2018 та 2022 роках

Джерело: розроблено автором на основі [29]

На сьогоднішній день варто відмітити роботу, яка вже виконана в Україні для реалізації програм цифровізації соціальних послуг онлайн:

- по-перше, створення у 2016 році було розроблено концептуальні засади цифровізації, які викладені в колективному проєкті «Цифровий порядок денний України – 2020»;
- по-друге, у січні 2018 року було прийнято Концепцію цифрового економічного та соціального розвитку України на 2018-2020 роки;
- по-третє, створено державні установи, в основу діяльності яких покладено функції з контролю та сприяння розвитку питань цифровізації та популяризації онлайн-сервісів серед населення, такими державними установами є: Міністерство цифрової трансформації України, Комітет Верховної Ради України.

Центри зайнятості можуть надавати послуги за допомогою онлайн-

платформ, месенджерів та соціальних мереж, серед яких в першу чергу варто виділити: Zoom, Facebook, Viber, LinkedIn, Skype, Telegram-канали. Нині для підвищення кваліфікації співробітників підприємствами досить широко використовуються технології дистанційного навчання та підвищення рівня кваліфікації працівників [45].

Таким чином, робимо висновок (рис. 1.5), що за період 2018-2022 років відбувається найбільше зростання електронних сервісів для таких країн, як Румунія, Україна, Чехія, Польща та Словаччина.

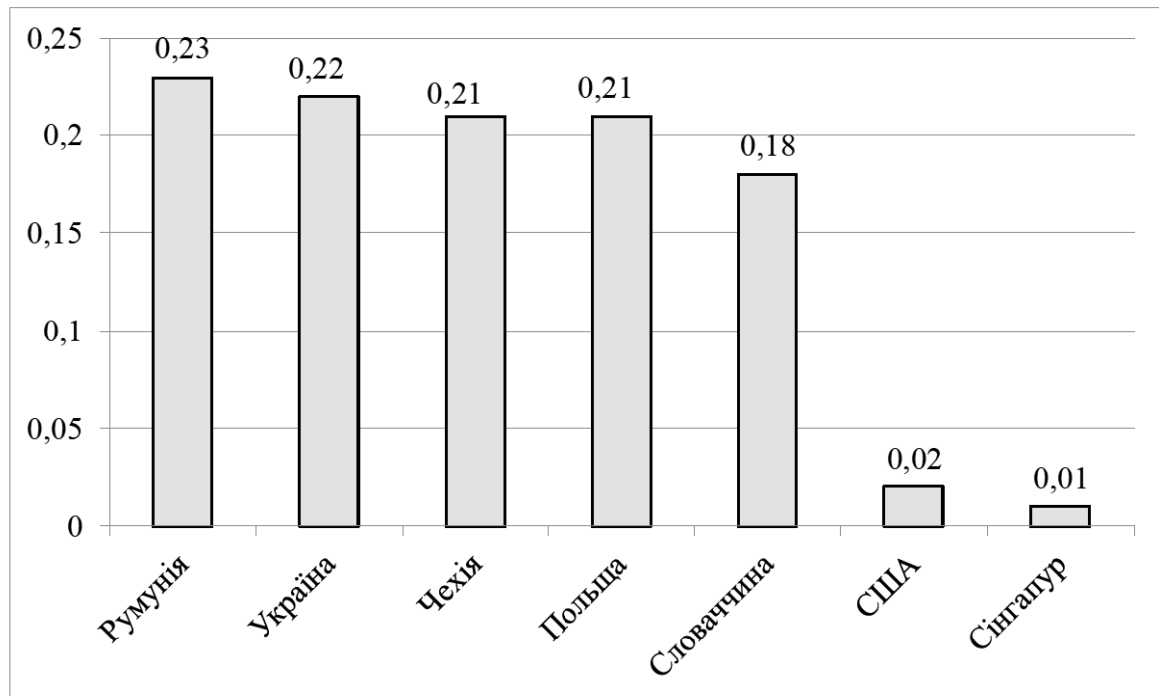

Рис. 1.5. Показники Індексу розвитку електронного урядування за окремими країнами

Джерело: розроблено автором на основі [30]

На сьогоднішній день розвинених країнах державні послуги надаються через взаємодію влади, громадян та адміністративних органів, а також наявних бізнес-спільнот. Світові практики ґрунтуються на принципі взаємного партнерства та забезпечення гідного рівня життя й соціального

захисту для всіх громадян країни та різних верств населення. Використання електронних технологій для покращення служби зайнятості в Україні потребує вирішення таких необхідних завдань:

- розробити комплексну систему онлайн-модулів з питань зайнятості та підвищення рівня кваліфікації робочої сили;
- запровадити комплексний аналіз змін у попиті та пропозиції робочої сили на регіональному та місцевому рівнях;
- розробити «дорожню карту» щодо перспективного працевлаштування на освітньому порталі служби зайнятості, з урахуванням індивідуального рівня компетенцій громадян, освіти та їхнього досвіду роботи;
- впровадження уніфікованих шаблонів, що використовуються для подання заяв, запитів та звітів в сервіси служб зайнятості;
- використання ЕЦП юридичними та фізичними особами на електронних документах, переведення всього документообігу на службові носії;
- встановлення зворотного зв'язку щодо прийому та друку документації [44].

Польські центри зайнятості є прикладом ефективного онлайн-сервісу для звернень громадян за послугами [8].

На офіційному сайті Центру зайнятості публікується актуальна інформація про послуги для безробітних, пошукачів роботи та роботодавців, новини ринку праці, найбільш популярні на ринку вакансії, а також розклад заходів, семінарів та курсів з підвищення кваліфікації працівників. База даних містить матеріали про актуальні вакансії в Польщі та країнах ЄС, стажування та навчання, які подають до служби зайнятості роботодавці та навчальні заклади.

Роботодавці та шукачі роботи можуть зайти на портал польської служби зайнятості, щоб отримати інформацію про:

- призначення допомоги по безробіттю та зняття з обліку;

- подання запитів на обробку даних для заповнення вакансій;
- дані з Єдиного державного реєстру про реєстрацію підприємств [8].

Громадяни можуть отримати ці послуги як онлайн, так і особисто відвідуючи центр зайнятості (рис. 1.6):

Рис. 1.6. Ключовий спектр послуг центру зайнятості Польщі для роботодавців та шукачів роботи

Джерело: розроблено автором на основі [8]

Зарубіжна практика надання послуг у сфері працевлаштування полягає в тому, що такі послуги надаються як державними, так і приватними агентствами в рівній мірі. Інформація про актуальні вакансії та резюме безробітних доступна як на офіційних сайтах, так і на сайтах приватних агентств, де потенційні роботодавці можуть з ними ознайомитися та обрати необхідні кандидатури на займані посади. В свою чергу працівники центрів зайнятості допомагають людям розібратися в кожній послугі з подачі документів та надають конкретні алгоритми дій для кожної послуги [8].

Тому аналіз світової практики державної служби зайнятості показує наявність певних характерних рис і відмінностей у різних країнах, які пов'язані з соціальними, політичними та економічними умовами, традиціями,

що історично склалися, і т. д. У кожній окремо взятій країні діяльність системи закладів державної служби зайнятості базується на комплексі різного роду програм та заходів щодо сприяння зайнятості населення. Досвід інших країн світу свідчить, що значна увага на практиці в процесі розвитку політики цифровізації приділяється заходам активної політики зайнятості та нарощення онлайн сервісів.

Таким чином Державна служба зайнятості переорієнтовує свою діяльність на активну політику зайнятості і, відповідно, негативні та малоперспективні заходи політики зайнятості обмежуються до рівня, мінімально достатнього для заохочення безробітних до пошуку роботи.

Очевидним залишається той факт, що вибір стратегії державної служби зайнятості безпосередньо залежить від моделі ринку праці, яка склалася в країні. На сьогоднішній день вважається, що модель ринку праці України можна охарактеризувати як змішану з урахуванням наявності ознак та деяких особливостей розглянутих різних моделей світу (європейської, англосаксонської, китайської).

Це ще раз підкреслює необхідність поглибленого вивчення досвіду інших країн у цій сфері та впровадження кращих практик сприяння зайнятості.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ

2.1 Функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості на рівні Державного центру зайнятості

Розглянемо стан функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості на рівні Державного центру зайнятості на прикладі Електронних кабінетів шукачів роботи та роботодавців, Єдиного порталу вакансій тощо.

Варто зауважити, що 2022 рік в роботі Державної служби зайнятості був максимально адресований на роботу щодо пом'якшення найнегативнішої ситуації на ринку праці за останні десятиліття, адже внаслідок економічного спаду, спричиненого російським вторгненням, багато українців втратили роботу, а кількість вакансій стала значно меншою.

Протягом року послугами Державної служби зайнятості скористалися більше 1 млн. українців (при цьому майже 900 000 з них мали статус зареєстрованих безробітних). Майже 800 тисяч громадян отримали допомогу з безробіття. За сприяння спеціалістів центру зайнятості нову роботу працевлаштовано 305 тисяч громадян, зокрема майже 250 тисяч зареєстрованих безробітних. Найбільша кількість безробітних була зайнята у сільському господарстві (23%), обробній промисловості (15%) та торгівлі (15%) [22].

Кількість вакансій, що надійшли від роботодавців до центрів зайнятості протягом року, становила майже 400 000 одиниць. Найбільше вакансій було на підприємствах переробної промисловості (20%), сільського господарства (17%) та торгівлі (14%).

Професійне навчання завдяки сприянню служби зайнятості пройшли 47

000 безробітних, їх 29 000 навчалися у центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості (ЦПТО ДСЗ). Найчастіше навчання проводилося за професіями: продавець, тракторист, кухар, швачка, менеджер, адміністратор, водій, касир, перукар, котельник.

В системі служби зайнятості діють освітні установи (ЦПТО), які пропонують професійне навчання дорослим за 95 затвердженими робітничими професіями та близько 300 освітніх програм для підвищення кваліфікації. У рамках воєнного стану 2022 року розроблено 17 нових навчальних програм у сфері ІТ, серед яких основи створення веб-сайтів, створення об'єктів і сцен 3D-графіки в 3DSMAX, тестування програмного забезпечення та створення додатків на мові С в середовищі Unity 3D. Також на замовлення роботодавців було розроблено актуальний на даний час короткостроковий курс: «Оператор безпілотного літального апарату (дрону)» [22].

Варто відмітити, що до громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 28 тисяч громадян, що виконували роботи з надання допомоги інвалідам, людям похилого віку, учасникам АТО та повномасштабної війни, допомагали в геріатричних установах, займалися благоустроєм територій, облаштуванням меморіалів тощо.

Крім того, люди, які з різних причин нині втратили роботу, змогли влитися в «Армію відновлення», виконуючи суспільно корисні роботи з відновлення країни. До оборонних робіт, робіт з ліквідації наслідків техногенних, природних та військових надзвичайних ситуацій залучено понад 4000 безробітних.

Минулого року служба зайнятості також брала активну участь у реалізації двох державних програм [22].

1. Програма «Свій бізнес»

З 1 липня 2022 року Державна служба зайнятості приєдналося до започаткованого Урядом проєкту «Єробота», де однією з найактивніших

програм даного проєкту є програма мікрогрантів для розвитку власної підприємницької справи та бізнесу.

В рамках цієї програми надаються мікрогранти у розмірі від 50 000 до 250 000 гривень. Головною умовою отримання коштів є створення нових робочих місць. Передбачається, що кожен бажаючий має можливість подати заявку на отримання мікрогранту від держави через портал «Дія». До заявки має бути доданий бізнес-план для започаткування нового бізнесу або розвитку існуючого бізнесу.

Рішення про надання мікрогрантів ухвалює Державний центр зайнятості населення. Після перевірки відповідності вимогам та затвердження бізнес-проєкту кошти гранту переказуються на окремий рахунок заявника в Ощадбанку.

Протягом трьох років підприємець повертає отриману суму коштів, сплачуючи податки та збори насамперед за найманих працівників [22].

За шість місяців дії цієї програми у 2022 році було отримано майже 17 000 заявок.

Понад 3000 українців отримали грантові кошти, завдяки яким вже почали створювати нові робочі місця. Передбачається, що загалом завдяки програмі за рахунок наданих грантів буде створено за рік понад 8 тисяч нових робочих місць та працевлаштовано певні категорії осіб в найбільш прибуткових професіях та сферах діяльності на даний момент.

Передбачається, що найбільш узгоджені зараз є бізнес-плани за такими напрямками: оптова та роздрібна торгівля різними групами товарів, ремонт автомобілів та мотоциклів (29%); переробна промисловість (20%), тимчасове розміщення та громадське харчування (13%).

Щодо географічного розподілу, то найбільшими містами, де було залучено такі гранди є: Київ, Львів та Рівне.

На реалізацію програми профінансовано майже 777 млн. грн.

З огляду на успіх програми цього 2023 року її дія була продовжена, а

кількість залучення грандів зросла по всіх містах України.

2. Програма падапня компепсації витрат роботодавцю за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Розмір компенсації складає 6500 грн. на кожного працюючого протягом 2 місяців. Завдяки програмі понад 10 тисяч роботодавців працевлаштували 18 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Профінансовано 200 млн. грн.

Програму продовжено і в 2023 році, а розмір компенсації збільшено вже до 6700 на особу [22].

Незважаючи на серйозні виклики та непрості умови, в яких довелося працювати минулого року, Державна служба зайнятості продовжує планомірно та якісно надавати послуги тим, хто їх потребує.

Особливо це стосується ключових напрямів його діяльності – пошуку роботи для безробітних та підбору працівників для роботодавців. Постійний розвиток, впровадження нових послуг та модернізація технологічних процесів забезпечують здатність служби зайнятості надійно виконувати покладені на неї завдання.

На початок червня 2023 року в базі даних Державної служби зайнятості було зареєстровано понад 40 000 вакансій.

«Єдиний портал вакансій» jobportal.dcz.gov.ua, створений восени минулого року Міністерством економіки України, Державною службою зайнятості та найбільшими сайтами з пошуку роботи (work.ua, novarobota.ua, robota.ua, pidbir.com, ua.jooble.org, ggs.ua), на сьогоднішній день розмістив вже майже 200 000 вакансій [22].

Найбільше вакансій подають роботодавці до служби зайнятості для працевлаштування за наступними профілями діяльності:

- кваліфіковані робітники з інструментами (швачка, електрик з ремонту та обслуговування електрообладнання, ремонтник, сантехнік, газозварювальник, пекар, електрик);

- робітники з обслуговування обладнання та механізмів (водій, машиніст сільськогосподарського трактора, токар, машиніст ЛЗС, машиніст екскаватора, машиніст навантажувача, фрезерувальник, верстатник, кранівник);
- спеціалісти (вчитель початкової школи та певних предметів, вихователь, фармацевт, інженер, лікар, психолог, інженер з охорони праці);
- працівники торгівлі та обслуговування (продавець, кухар, охоронець, офіціант, соціальний працівник, перукар, молодша медсестра) [22].

При цьому майже половина зареєстрованих безробітних мають вищу освіту, а в деяких великих містах частка таких осіб з вищою освітою може досягати рівня – до 60%. Додатково варто зауважити, що кількість безробітних колишніх керівників, спеціалістів та фахівців потроїла кількість відповідних вакансій.

За даними Державної служби зайнятості, на одне вакантне робоче місце у травні 2023 претендували в середньому 3 безробітних, у тому числі серед кваліфікованих сільськогосподарських робітників – 8 осіб, технічних працівників – 7 осіб, службовців та керівників – 6 осіб, працівників торгівлі та обслуговування – 6 осіб, представники найпростіших професій – 5 осіб [22]. Тобто на сьогоднішній день в Україні має місце професійно-кваліфікаційний дисбаланс та певні відмінності між попитом та пропозицією робочої сили.

З метою врівноваження ситуації та зниження дисбалансу служба зайнятості пропонує як зареєстрованим безробітним, так і особам, які перебувають обліку у центрі зайнятості населення, такі основні варіанти підвищення їх конкурентоспроможності ринку праці.

Протягом січня-червня 2023 року роботодавці поінформували центри зайнятості про наявність понад 172 тисяч вакансій за різного роду професіями та галузями діяльності.

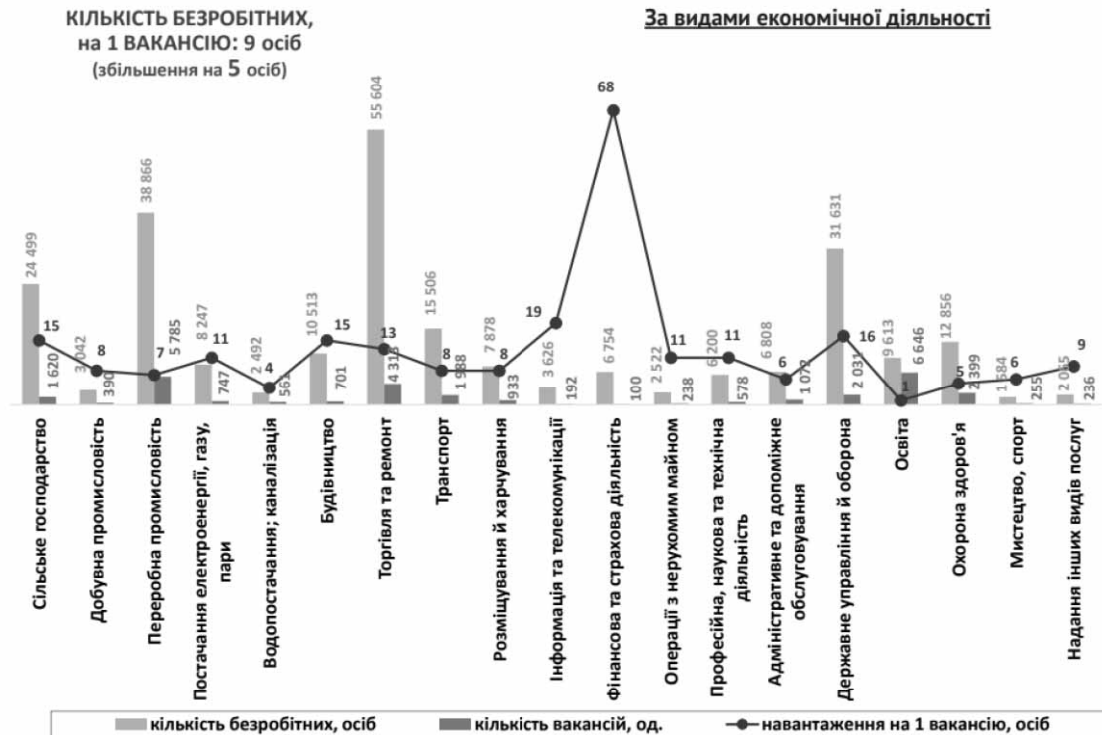

Рис. 2.1 – Кількість зареєстрованих безробітних осіб, кількість вакансій та чисельність претендентів на 1 вакансію, станом на 01 червня 2023 року
Джерело: Офіційний сайт Державної служби зайнятості [22]

Структура вакансій за видами економічної діяльності на сьогоднішній день на ринку праці є такою: 20% вакансій було запропоновано на підприємствах обробної промисловості; 17% – в оптовій та роздрібній торгівлі; 12% – у сільському господарстві; 8% – у сфері охорони здоров'я; 8% – у сфері освіти; 7% – у сфері транспортного господарства; 7% – у сфері державного управління та оборони. У професійному розділі найбільше вакансій було запропоновано для працевлаштування: працівники сфери торгівлі та послуг (17%); робітники з обслуговування, експлуатації обладнання та машин (16%); представники найпростіших професій (16%); кваліфіковані робітники з інструментами (16%); професіонали (11%); спеціалісти (11%); співробітники та керівники (6%) [22].

Станом на 1 липня 2023 року загальна кількість вакансій, зареєстрованих у Державній службі зайнятості, становила понад 55,7 тис.

ОДИНИЦЬ.

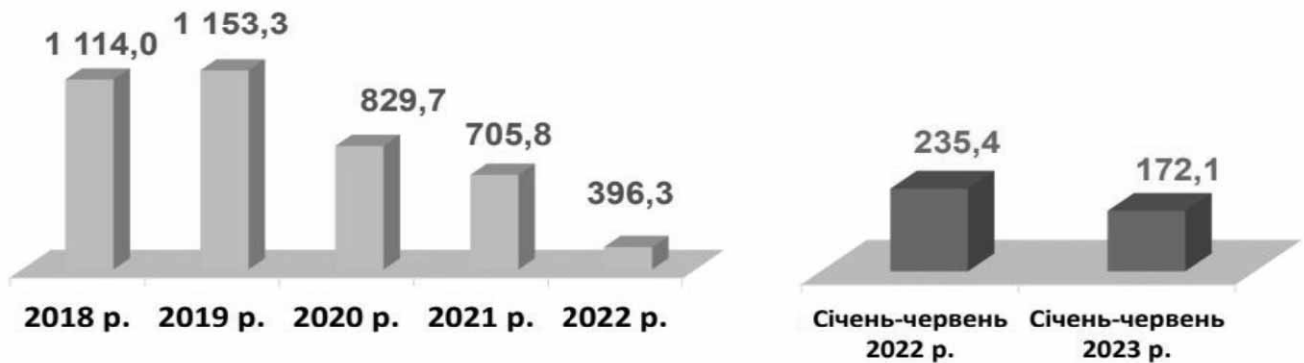

Рис. 2.2 – Попит на зареєстрованому ринку праці у січні-червні 2023 року (кількість вакансій, тис. одиниць)

Джерело: Офіційний сайт Державної служби зайнятості [22]

У січні-червні 2023 року послугами Державної служби зайнятості скористалися понад 346 тис. зареєстрованих безробітних.

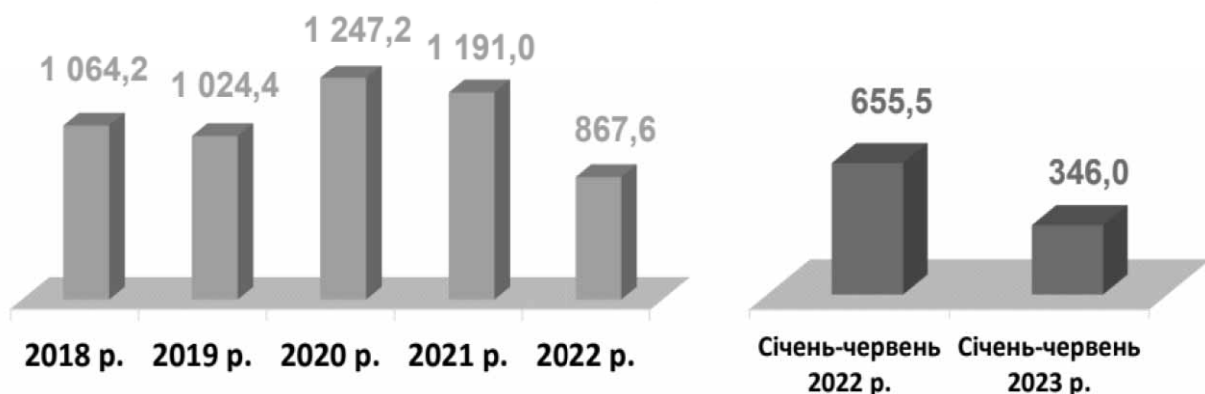

Рис. 2.3 – Пропозиція потенційних працівників на ринку праці у січні-червні 2023 року (чисельність безробітних, тис. осіб)

Джерело: Офіційний сайт Державної служби зайнятості [22]

За видами економічної діяльності 21% безробітних з досвідом роботи працювали в оптовій та роздрібній торгівлі, 16% – у переробній промисловості, 14% – у секторі державного управління та соціального страхування та 12% – у сільському господарстві.

2.2 Електронні сервіси у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні

Повномасштабна війна в Україні викликала безпрецедентну гуманітарну кризу, особливо у сфері зайнятості.

Згідно з Доповіддю про внутрішні переміщення, в Україні налічується 3 мільйони 078 тисяч 969 внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Станом на липень 2022 року, згідно з публікацією Мінфіну, кількість лише офіційно зареєстрованих безробітних в Україні (без урахування даних із тимчасово окупованих територій) становила 296,7 тис. осіб. Але реальний рівень безробіття в Україні є набагато вищим, якщо його розраховувати за методологією МОП (Міжнародної організації праці). Згідно з цією методикою безробітною вважається людина, якщо вона не мала офіційного місця роботи протягом чотирьох тижнів, шукала роботу або була готова приступити до роботи в цей період часу (додаток А) [22].

Тому в Україні на сьогоднішній день питання про те, як внутрішньо переміщеним особам стати на облік у центрі зайнятості, все ще є дуже актуальним. Оскільки право на подальше працевлаштування та всі можливості соціального захисту та надання допомоги мають змогу отримати лише ті особи, хто належним чином зареєструвався в органах державної служби зайнятості.

Статус безробітного можна отримати, дотримуючись процедури, передбаченої українським законодавством «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та обов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час воєнного стану» від 21 квітня 2022 р. №2220-IX «Про обов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та Постанову Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 334 «Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та утримання осіб, які шукають роботу,

обчислення та виплата допомоги з безробіття на період дії воєнного стану» (додаток Б) [22].

Відповідно до частини 1 статті 43 Закону України "Про зайнятість населення", статус безробітного надається наступним категоріям осіб:

1. особа у працездатному віці до призначення пенсії, включаючи тих, хто отримує пенсію на пільгових умовах через важкі або шкідливі умови праці або за вислугу років. Безробітними вважаються особи, які не мають заробітку чи іншого доходу, передбаченого законом, і готові й можуть приступити до роботи;

2. інвалід, який не досяг пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про обов'язкове державне пенсійне страхування" і отримує пенсію за інвалідністю або соціальну допомогу за відповідними законами;

3. особа, яка не досягла 16 років, працювала і була звільнена у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці, включаючи припинення, реорганізацію або перепрофілювання підприємств, установ та організацій, а також зменшення загальної чисельності працівників [22].

Реєстрація безробітних здійснюється одним із трьох способів у день звернення особи, яка шукає роботу, до центру зайнятості за її вибором з метою отримання статусу безробітного:

- за допомогою єдиного веб-порталу електронних послуг (у тому числі мобільного додатку порталу «Дія»);
- шляхом особистого відвідування центру зайнятості безробітним;
- електронні послуги Державної служби зайнятості та електронний кабінет безробітного [22].

Перший спосіб передбачає використання державного ресурсу «Дія».

Другий спосіб передбачає, що ВПО особисто подає заяву про визнання безробітним разом із усіма необхідними документами до центру зайнятості за місцем проживання.

При цьому в період військового стану особа, яка знаходиться на

території територіальних громад, що знаходяться в районі військових (бойових) дій або перебувають в умовах тимчасової окупації може звернутися до будь-якого центру зайнятості через будь-які доступні їй засоби зв'язку, у тому числі електронні, із заявою про надання статусу безробітного [22].

У період воєнного стану допомога по безробіттю може виплачуватися без безпосередньої присутності осіб в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за умови, що безробітний підтверджує свій намір залишатися безробітним за допомогою будь-яких засобів зв'язку, у тому числі електронних, не рідше ніж один раз на 30 календарних днів.

Третій спосіб передбачає заповнення людиною спеціальної форми, в якій потрібно буде відповісти на конкретні питання про пріоритети у працевлаштуванні та надати особисті дані [22].

Працевлаштування громадян України за кордоном, в тому числі і в Португалії закріплено наступними нормативно-правовими актами: Конституція України; Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів від 24 листопада 1977 року; Кодекс законів про працю України; Закону України «Про міжнародне приватне право»; Закон України «Про зовнішню трудову міграцію»; Закон України «Про зайнятість населення»; Правила про умови праці радянських працівників за кордоном, затверджені постановою Державного комітету СРСР по праці та соціальних питаннях від 25 грудня 1974 року № 365.

На практиці та в сучасних реаліях передбачається, що щоб легально влаштуватися на роботу за кордоном, не враховуючи країну світу українцеві обов'язково необхідно зібрати стандартний пакет документів, до якого входять: паспорт громадянина України для виїзду за кордон; поліс медичного страхування (надає гарантії, що якщо іноземний громадянин захворіє, всі витрати на лікування та утримання оплачуються зі страхової суми, а не

державою чи роботодавцем); запрошення на роботу (запрошення на роботу оформляє безпосередньо компанія, в якій людина буде працювати. У запрошенні на роботу зазначається вакансія, оклад, ПІБ поселення, термін перебування на роботі чи строк контракту); робоча віза [36].

На сьогоднішній день українські біженці мають змогу влаштуватися на роботу в Португалії за спрощеними процедурами, тобто є можливість працювати за власною професією за умов знання португальської чи англійської мови, при цьому окрім власного заробітку уряд Португалії надає українцям фіксовану суму виплат на кожного члена родини. Net-Empregos, Emprego, Portal Emprego – це сайти, що додатково надають можливість українцям знайти роботу в Португалії. Також безліч вакансій пропонується на сайті біржі праці. Багато іноземців шукають роботу самостійно, в'їхавши в країну за туристичною візою і уклавши трудовий договір, легалізують своє перебування в країні відповідно до вимог законодавства. Також знайти перевіреного роботодавця можна через знайомих, які мешкають у країні.

Відповідно до норм португальського законодавства для працевлаштування кожен іноземець в Португалії має пройти кілька етапів: інтерв'ю з роботодавцем; отримання дозволу на роботу; підписання трудового договору; реєстрація в базі даних соцзахисту; отримання ідентифікаційного номера (NIF); збір документів для отримання візи; відкриття резидентської візи; видача посвідки на проживання [36].

Для українців, які поїхали до Євросоюзу, рятуючись від масштабної збройної агресії Росії, з'явилася спеціальна платформа пошуку роботи EURES. В даний час існує майже 4 мільйони вакансій, у тому числі 78 вакансій в Італії.

Платформа є проектом Європейської служби зайнятості (EURES) – європейської мережі співробітництва між Європейською комісією, Європейською адміністрацією праці (ELA), національними службами зайнятості та іншими членами та партнерами у Європі.

За допомогою цієї платформи українці можуть скласти резюме, відзначивши свій досвід та побажання.

Крім цього на цьому сайті можна залишити будь-яку особисту інформацію нерозкритою у своєму профілі, таку як номер телефону, адресу електронної пошти, домашню адресу, ім'я та найменування попередніх роботодавців або навіть фотографію.

В Ірландії ситуація досить схожа з іншими країнами, після надання статусу біженця або ВПО особа має право на отримання умовного дозволу на роботу.

А вже після того, як буде знайдено гідне місце роботи, роботодавець сам звертається до органів для отримання дозволу на роботу. Але на практиці це зазвичай проста формальність.

Крім того, бюро праці допоможе зі складанням резюме та виступить посередником між біженцем, що знаходиться в пошуку роботи та роботодавцем. Для оформлення заявки необхідно написати на адресу електронної пошти flottamenn@vmst.is

Але з таким дозволом, біженці не мають можливості відкрити свій бізнес.

Без знання мови в Ісландії не обійтись: знадобиться ісландська чи англійська. Але влада країни вирішила це питання, у Рейк'явіку та деяких громадах є школи ісландської мови та історії – за них не треба платити, вони для біженців та ВПО є абсолютно безкоштовними.

Отже, варто зауважити, що на практиці дані сервіси є досить перспективними та зручними для осіб, що стали вимушеними ВПО в результаті військових дій на території України та знаходяться в пошуку роботи в різних регіонах України та інших країнах світу.

2.3 Аналіз електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні

Сучасний світ вступив у новий етап життя, де головну роль відіграє інформація – сьогодні це один із найцінніших ресурсів. Для того, щоб зробити послуги максимально доступними та комфортними, а також для економії часу своїх клієнтів Державна служба зайнятості активно впроваджує електронні сервіси, які використовують інтернет-технології та ІТ-сервіси для надання соціальних послуг громадянам та роботодавцям.

У цьому підрозділі нами буде проведено аналіз роботи електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні (на прикладі Вінницької, Донецької та інших областей України).

Веб-сайт Державної служби зайнятості пропонує низку корисних дистанційних онлайн-сервісів, зокрема: «Електронний кабінет роботодавця», «Електронний кабінет безробітного» та «Електронна черга» [22].

«Електронний кабінет роботодавця» – це новітній інформаційно-комунікаційний сервіс, головною ціллю якого є забезпечення економії часу роботодавців та оптимізація їх взаємодії зі службою зайнятості, а також більш швидкого та ефективного пошуку потенційних робітників та заміщення вакантної посади. По суті, це персональне автоматизоване робоче місце, яке дозволяє користувачам формувати звіти до центрів зайнятості в режимі онлайн, переглядати статус заявлених вакансій та кількість направлень на роботу від центрів зайнятості, а також здійснювати моніторинг трудових договорів після проходження громадських чи інших робіт тимчасового характеру або професійного навчання чи підвищення кваліфікації, перегляд актуальних резюме претендентів та виконання багатьох інших функцій в режимі онлайн без відвідування офлайн закладів Державної служби зайнятості.

З урахуванням новітніх тенденцій розвитку електронного урядування,

було запроваджено електронні сервіси для розширення доступу до електронних послуг Національної служби зайнятості, що на сьогодні є однією з найсучасніших форм надання послуг громадянам та роботодавцям. Крім того, було запущено новий веб-сайт «Єдине соціальне середовище зайнятості». Однією з переваг нового сайту є зручний пошук вакансій, резюме та електронних кабінетів роботодавців по всій Україні, а також доступ до ресурсів не тільки з комп'ютерів, але й з мобільних телефонів на базі програмного забезпечення Android та Apple [22].

«Електронний кабінет роботодавця» – це сучасний сервіс на базі інформаційно-комунікаційних технологій, який має на меті скоротити час відвідування центрів зайнятості та підвищити рівень взаємодії між роботодавцями та службою зайнятості. В «Електронному кабінеті роботодавця» передбачено можливість подання звітів в онлайн-режимі до Державної служби зайнятості за формою № 3-ПН «Дані про затребуваність робочої сили (вакансії)», у тому числі уточнюючих звітів за формами № 3-ПН. 4-ПН «Відомості про заплановане масове вивільнення працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва та праці» та № 1-ПА «Відомості про чисельність працевлаштованих громадян суб'єктами господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні та наймають працівників на їх подальшу роботу в Україні іншим роботодавцям», розгляд актуальності реквізитів компанії, які у базі даних служби зайнятості, стану трудових договорів після проходження професійного навчання та організації громадських робіт, відбір працівників шляхом розгляду резюме [22].

Таким чином на практиці для створення власного електронного кабінету необхідно звернутися до центру зайнятості, вказати свою адресу електронної пошти, придумати логін та пароль для входу та отримати доступ до сервісу на сайті Державної служби зайнятості за посиланням <http://www.dcz.gov.ua>».

«Електронний кабінет претендента» надає можливість зареєстрованому

безробітному в будь-якому куточку країни скласти власне резюме, обрати роботу, ознайомитися з інформацією про тимчасове працевлаштування та особливостями постановки на облік, а також умови нарахування допомоги, дізнатися про можливість професійного навчання та наявність курсів підвищення кваліфікації, отримати інформацію про допомогу з безробіття та платежі.

На сьогоднішній день в рамках розвитку цифровізації населення має можливість здійснити попередній запис в онлайн режимі на прийом до спеціаліста будь-якого центру зайнятості України, не виходячи з дому та не витрачаючи час та гроші на проїзд завдяки налагодження ефективної роботи сервісу «Електронна черга» на порталі Державної служби зайнятості.

На сьогоднішній день в умовах розвитку інформаційних послуг зареєструватися в службі зайнятості можна як особисто, так і за допомогою онлайн-порталу держпослуг «Дія» для набуття статусу безробітного та призначення допомоги. Крім цього клієнтам служби зайнятості дозволяється під час візиту до консультанта з питань кар'єри використовувати цифрові документи, але в цьому випадку слід пам'ятати, що ця опція є актуальною для власників ЕЦП [23].

Усі, кому необхідно вибрати або змінити професію, вибрати свій кар'єрний шлях, визначити власні професійні інтереси, здібності, психологічні схильності, наразі мають можливість безкоштовно отримати послуги щодо підвищення кваліфікації та профорієнтації з використанням сервісу Telegram-каналів кожного обласного центру зайнятості.

Для зручності клієнтів сервіс з працевлаштування представлений найпопулярнішими соціальними мережами Facebook, Twitter, Telegram, TikTok, де завжди можна отримати достовірну та цікаву інформацію щодо інновацій в законодавчій сфері, нові програми безкоштовного навчання та перепрофілювання безробітних, що знаходяться на обліку в органах Державної служби зайнятості.

До прикладу, на сторінці Запорізької обласної служби зайнятості працює популярний відеохостинг YouTube, де можна переглянути Відео Резюме та Відео Вакансії, які, до прикладу, можна створити за допомогою фахівців центру зайнятості [23].

Участь у державному проєкті «єРобота», є найпопулярнішою програмою якою стала програма надання мікро грантів на розвиток чи створення власного бізнесу. Гранти варіюються від 50 до 250 тисяч гривень. З початку дії цієї програми вже прийнято понад 5000 позитивних рішень, що передбачає створення понад 12000 нових робочих місць.

З 10 квітня 2023 року стартувала нова програма грантів для ветеранів та інвалідів війни. Відтепер учасники бойових дій, члени їхніх сімей, а також інваліди внаслідок війни можуть претендувати на отримання від держави субсидії на відкриття чи розвиток власної справи у розмірі від 250 000 до 1 млн. грн.

Єдиною вимогою обох програм є створення щонайменше від одного до чотирьох (залежно від суми гранту) нових робочих місць. Гранти для ветеранів від 500 000 грн до 1 млн грн надаються на умовах співфінансування, тобто заявник має інвестувати щонайменше 30% бізнес-проєкту за рахунок власних коштів [22].

Протягом 6 місяців з дня отримання гранту його необхідно використовувати та створити нові робочі місця. Гранти повертаються у вигляді сплачених податків упродовж трьох років.

Послуги державної служби зайнятості в онлайн-режимі поступово стають повсякденною зручною практикою в Україні загалом та на Вінниччині, Хмельниччині та інших регіонах України зокрема. Такі послуги дають змогу заощадити час як роботодавцю, так і претенденту, а також полегшують працевлаштування людей з інвалідністю.

Зараз в Україні громадяни можуть «онлайн» самообслуговуватися та оперативно шукати інформацію про працевлаштування, вакансії та резюме,

подавати звіти, записуватись на прийом до фахівців, профорієнтаційне тестування тощо.

Вінницька обласна служба зайнятості пропонує городянам зручні електронні послуги, які сьогодні є актуальними. Такі онлайн-сервіси стають все більш популярними і продовжуватимуть розвиватися та вдосконалюватись у майбутньому [23].

На головній сторінці сайту Вінницького обласного центру зайнятості є два способи входу до електронного кабінету та реєстрації у ньому: через «Особистий кабінет» або через розділ «Роботодавці».

Вінницький обласний центр зайнятості

Попередня версія portalu

Обрати регіон

Про нас Діяльність Аналітика та статистика Громадянам Профорієнтація Роботодавцям Навчання Контакти

Освітній портал

Головна » Персональний кабінет

Послуги

Форми звітності

Знайти працівника

Працевлаштування іноземців та осіб без громадянства в Україні

Електронний кабінет роботодавця

Шановний відвідувачу!

Для роботи у персональному кабінеті потрібно увійти до нього, використовуючи Ваш обліковий запис.

Якщо Ви ще не маєте облікового запису, будь ласка, **зареєструйтеся**

Переглянути інструкцію

Логін

Пароль

☒ Запам'ятати мене

Увійти Відмінити

Забули логін або пароль?

Рис. 2.4 – Електронний кабінет роботодавця

Джерело: Офіційний сайт Вінницького обласного центру зайнятості [22]

У рубриці «Роботодавці» є підрубрика «Електронний кабінет роботодавця». Перед входом важливо уважно прочитати інструкцію та

послідовно виконати всі кроки.

Електронний кабінет безробітного на сайті Управління соцзахисту – це послуга, яка надається вже зареєстрованим безробітним. Так, якщо користувач вже зареєстрований як безробітний і має намір бачити інформацію про вакансії, семінари та допомогу з безробіття, служба зайнятості радить зареєструвати особистий кабінет. По суті, способи входу до електронного кабінету та реєстрації в ньому практично однакові як для роботодавців, так і для претендентів. При цьому претенденти можуть увійти до кабінету через «Особистий кабінет» або через розділ «Громадянам». У розділі «Громадянам» є підрозділ «Електронний кабінет шукача роботи» [23].

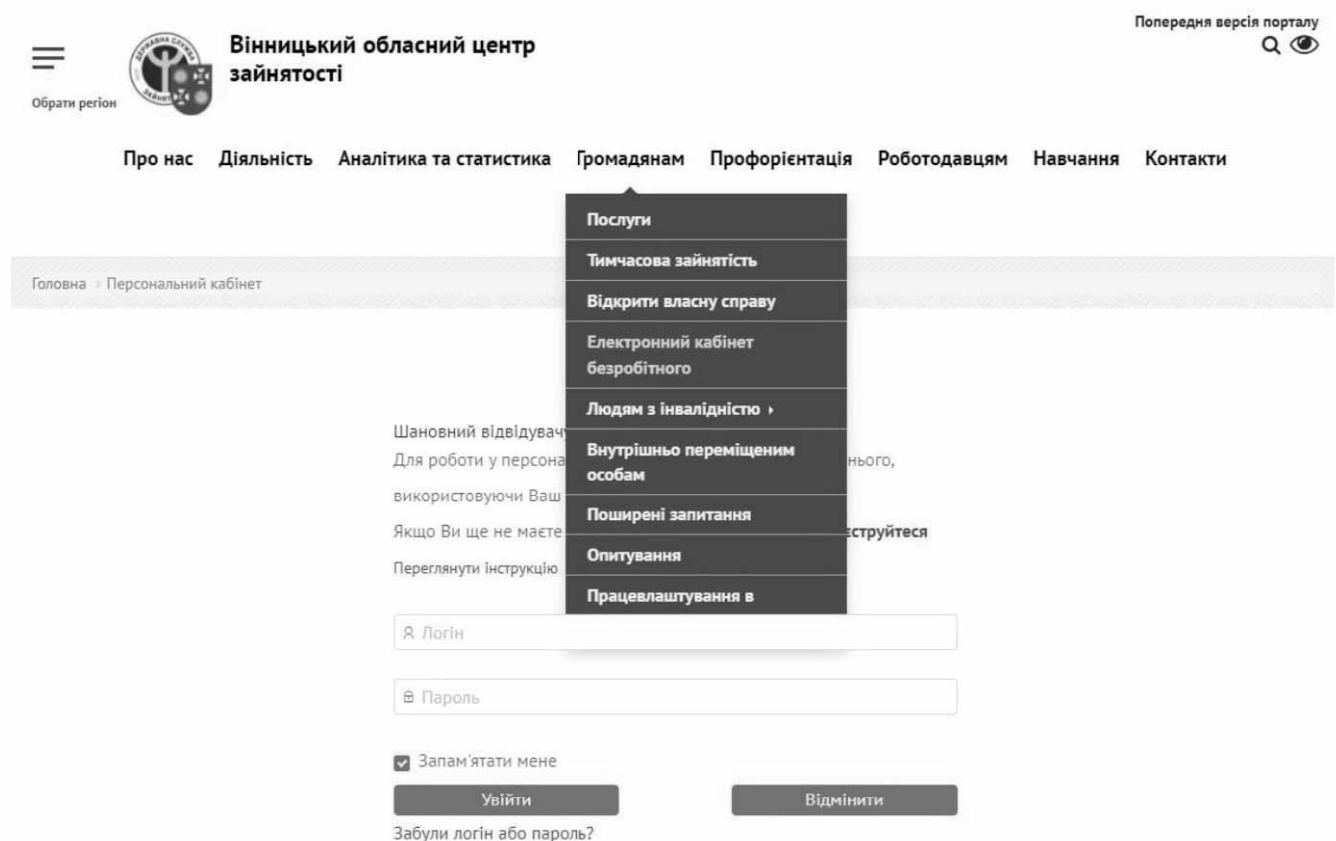

Рис. 2.5 – Електронний кабінет безробітного

Джерело: Офіційний сайт Вінницького обласного центру зайнятості [22]

За словами директора Вінницького центру зайнятості, у 2019 році на платформі Google Maps було створено «Карту вакансій», щоб допомогти людям з інвалідністю знайти роботу. Перевагою такої послуги є доступність, швидкість та впевненість у надійності роботодавця. З метою забезпечення конкурентоспроможності осіб з інвалідністю на ринку праці фахівці служби зайнятості надають таким особам індивідуальну підтримку з моменту їхнього прийому на роботу і навіть протягом усього періоду працевлаштування.

Тут варто відзначити, що пізніше «Карта вакансій» перестала бути опцією лише для людей з обмеженими можливостями. В даний час ним можуть користуватися всі претенденти. На даний момент опція доступна для претендентів у Вінниці [23].

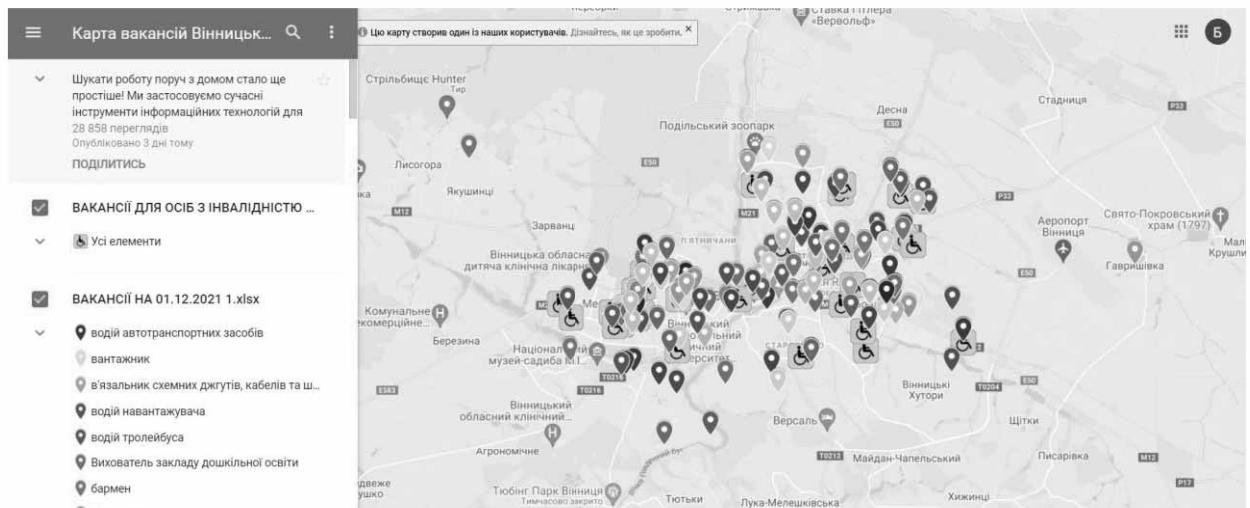

Рис. 2.6 – «Мапа вакансій» у Вінниці

Джерело: Офіційний сайт Вінницького обласного центру зайнятості [22]

Для здійснення своєї діяльності всі центри зайнятості Державної служби зайнятості використовують Єдину інформаційно-аналітичну систему (ЄІАС), що забезпечує облік клієнтів, агреговану статистику, автоматичне формування звітів та моніторинг показників. Система виконує ряд функцій, якими щодня користуються працівники центрів зайнятості, однак на

сьогоднішній день ця система має ряд недоліків, що послаблюють ефективність ДСЗ:

- деякі договори доводиться редагувати вручну, оскільки запрограмовані форми часто не відповідають законодавству;
- не завжди відбувається своєчасний обмін даними з іншими реєстраційними органами;
- класифікатор професій ЄІАС не включає всі професії, що діють;
- в даний час недостатньо фільтрів для автоматичного формування звітів з більш повним та розширеним аналізом потреб в професіях за ринковими потребами;
- неможливо ввести дані про клієнтів, які не зареєстровані в ДФС (наприклад, резюме претендентів, що прийшли через рекрутингові відділи) [22].

Відтак, видається можливим надання наступних рекомендацій: ДСЗ потреба налагодження в ЄІАС облік усіх безробітних та вакансій, створивши можливість внесення даних усіх претендентів та всіх роботодавців з позначкою клієнта або не клієнта ДСЗ. Крім того, необхідно адаптувати систему ЄІАС для можливості роботи в автономному режимі (дані клієнтів вводяться за відсутності інтернету, а при відновленні інтернету дані автоматично завантажуються). В ЄІАС необхідно впровадити електронний підпис клієнта з метою зменшення дублювання паперових документів. Після створення Єдиного реєстру даних України, до цього реєстру необхідно підключити ЄІАС.

Представники центрів зайнятості неодноразово наголошували на тому, що їм не завжди вистачає доступного програмного забезпечення для ефективного виконання своїх функцій.

Зокрема найчастіше зазначалося, що не на всіх комп'ютерах встановлені сучасні операційні системи. Відповідно, деякі сучасні програми несумісні зі старими операційними системами, тому не можуть

використовуватися на комп'ютерах з такими системами.

Крім того, більшість місцевих центрів зайнятості мають проблеми з інтернет-покриттям, його якістю та швидкістю (відбуваються постійні перебої) та потребують модемів з мобільним інтернетом для поїздок в інші місця [22].

Крім того, для роботи локальних центральних офісів буде корисним таке програмне забезпечення:

- ліцензійні програми для створення відеороликів (нині співробітники купують їх власним коштом);
- нове програмне забезпечення для проходження профорієнтаційних тестів;
- ліцензійні програми Microsoft Office.

В Україні загалом і в Луганській та Донецькій областях до початку повномасштабного вторгнення, зокрема, міжнародні організації проводили якісні програми підтримки підприємницької діяльності, але часто вони мали досить загальний характер і не орієнтовані на розвиток конкретної галузі економіки. У свою чергу ДСЗ може підтримувати підприємницьку діяльність за допомогою організаційних (надання інформації про наявні можливості), координаційних служб (забезпечення співробітництва з іншими організаціями) та служб з мобілізації коштів (розвиток співробітництва з муніципалітетами та роботодавцями) [25].

Крім того, до 24 лютого 2022 року було розроблено карту вакансій у Донецькій області, а також мобільний додаток з вакансіями, яким тепер користується вся Україна. Окрім того, розроблено онлайн-додатки (Android) для центрів зайнятості Донецької області, які також можуть на сьогоднішній день використовувати мешканці будь-яких інших регіонів особливо в умовах повномасштабної війни та частой зміни місця проживання серед населення України.

Додаток «Центр профорієнтації» створено для реалізації права дітей із

непідконтрольних уряду України територій на вільний доступ до безкоштовної профорієнтації за умов відсутності можливості в таких громадян фізичного відвідування закладів Державної служби зайнятості.

У Додатку завантажено актуальні відомості про планування кар'єри та професійний вибір, розділ про низку професій, існує можливість будь-кому пройти профорієнтаційні тести. Також за допомогою цієї програми ви можете переглянути тематичні відеоролики, переглянути професійні поради фахівців, ознайомитися з відомостями про навчальні заклади, дізнатися більше про онлайн-освіту та здійснити запис на особистий прийом до спеціалістів служби зайнятості [25].

Додаток «Центр розвитку підприємництва» надає швидкий доступ до всієї інформації та інструментів з розвитку підприємництва дізнатися, з чого розпочати свій бізнес. Існує також безліч ресурсів для підприємництва, таких як краудфандинг та ресурси зі збору коштів.

Додаток «Довідник послуг та пільг для учасників АТО» створено для надання учасникам АТО інформації про їхні трудові права та інші можливості трудового розвитку в одному місці.

Додаток «Донецьке КІПТО СЗУ» надає можливість в онлайн режимі ознайомитися з переліком професій, що підлягають ліцензуванню, термінологією та формами навчання, а також умовами прийому в освітню установу. Крім того, в обласному центрі зайнятості створена рада роботодавців, на підставі порад, потреб та рекомендацій якої цей додаток доопрацьовується та вдосконалюється [25].

У 2020 році було запущено освітній портал ДСЗ (skills.dcz.gov.ua), який поширює інформацію про ринок праці, вимоги роботодавців до претендентів та правила оформлення сучасної документації, пов'язаної з пошуком роботи та працевлаштуванням, а також проходження курсів з здобуття навичок, необхідних для працевлаштування. Для роботодавців на цьому порталі є інформація про послуги ДСЗ, а також про освітні програми та установи, які

можуть допомогти роботодавцям розвивати працівників з необхідними їм навичками, підвищувати кваліфікацію.

Найбільш популярними на сьогоднішній день є курси «Складання резюме на сайті», «Тест на компетентність для роботи у сфері ІТ» та «Успішне працевлаштування: що потрібно знати?» [25].

На освітньому порталі ДСЗ працює платформа з профорієнтації та розвитку навичок (prof.dcz.gov.ua), яка надає інформацію про те, як обрати майбутню професію, на кого вчитися, які професії будуть максимально затребувані в майбутньому, в яких сферах шукати роботу, зрозуміти свої сильні сторони та конкурентні переваги, а також які навички потрібно набути. В цьому напрямі пропонується пройти 10 тестів, що допоможуть оцінити свої сильні сторони та конкурентні переваги, а також визначити, які навички потрібно набути, зрозуміти, чи має особа та майбутній працівник підприємницьке чуття, дізнатися більше про себе і зрозуміти, чим він дійсно хоче займатися.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ

3.1 Перспективи удосконалення існуючих електронних сервісів у сфері зайнятості в Україні та запровадження нових систем

На сьогоднішній день війна негативно вплинула на ринок праці, і уряд шукає різні способи збільшення можливостей працевлаштування для людей. Вже зараз на законодавчому рівні запущено низку програм щодо підвищення рівня зайнятості та створення нових робочих місць, серед яких переселення населення на території, де їх професії користуються попитом, надання грантів на відкриття або розвиток бізнесу, компенсації роботодавцям за працевлаштування та виплати вимушеним переселенцям. Ці інструменти успішно працюють. Також з наступного року державні служби зайнятості пропонуватимуть нові механізми, зокрема, передбачені нещодавно прийнятим законом, які стимулюватимуть активність роботодавців [16].

Зміни у законодавстві запровадили нові програми активної зайнятості, які передбачають компенсацію роботодавцям за працевлаштування окремих категорій людей, у яких можуть виникнути проблеми з пошуком роботи. Зокрема молоді люди, учасники бойових дій, які шукатимуть роботу після закінчення війни, батьки-одиначки, люди з обмеженими можливостями, вимушені переселенці, люди передпенсійного віку.

В з цього року, а в наступного продовжиться програма для роботодавців, що передбачає наступне правило – якщо роботодавець приймає на роботу молодих людей віком до 25 років, які переважно не мають страхового стажу, фонд соціального страхування державні служби зайнятості по безробіттю компенсуватимуть таким роботодавцям половину мінімальної

заробітної плати протягом шести місяців. Якщо роботодавець приймає на роботу людину з інвалідністю або військовослужбовця або людину, якій до виходу на пенсію залишилося 5 років, держава компенсує їй половину витрат на роботу за шість місяців, але не більше мінімального розміру оплати праці. Також існує компенсаційна програма з працевлаштування вимушених переселенців, яка діє з минулого року та продовжується в цьому році та вже працевлаштувала майже 15 тисяч людей [21].

Служба зайнятості розробила низку електронних сервісів для шукачів роботи та роботодавців з метою полегшення процесу працевлаштування або пошуку кваліфікованих кадрів.

Зокрема, ознайомитись із базою актуальних вакансій в Україні можна, скориставшись новим Telegram-каналом служби зайнятості «Працюй зараз: Державна служба зайнятості» за посиланням <https://t.me/worknowdcz>.

Для зручності клієнтів служби зайнятості також створено чат-бот @DCZWorkNowBbot, за допомогою якого можна:

- знайти інформацію про пошук роботи;
- роботодавець – може самостійно розмістити вакансію, на яку спеціалісти служби зайнятості негайно розпочнуть відбір кандидатів;
- отримати іншу інформацію щодо діяльності Державної служби зайнятості [18].

Крім цього на місцях на регіональних рівнях існують свої Telegram-канали, зокрема досить розвивається на сьогоднішній день Telegram-канал «HR-центр Прикарпаття Робота в Івано-Франківську та області», що успішно працює у Івано-Франківській обласній службі зайнятості (https://t.me/robota_frankivsk_robota), де публікуються актуальні вакансії в Івано-Франківській області, анонси заходів та секрети успішного працевлаштування. Для людей з обмеженими можливостями, які бажають працювати, існує окремий Telegram-канал IFOCZ_POVIR U SEBE (https://t.me/povir_u_sebe). До цих Telegram-каналів прикріплюється анкета

претендента на роботу, після заповнення вся інформація формується у відповідній формі Google і падає обробляється рекрутерами служби зайнятості.

Серед інших державних установ служба зайнятості сьогодні також є майданчиком для широкого спектру послуг, у тому числі за допомогою електронних послуг [17].

На інтернет-ресурсі державної служби зайнятості під назвою «Єдине соціальне середовище зайнятості» створено низку зручних електронних сервісів, якими можна скористатися, не виходячи з дому.

Насамперед громадяни можуть скористатися послугою «Електронна черга» для запису на індивідуальний прийом до фахівця без попереднього відвідування центру зайнятості.

Введені електронні кабінети для претендентів та роботодавців, які спрощують спілкування служби зайнятості з клієнтами [21].

Усім, хто хоче розвинути власні навички, необхідні для успішного працевлаштування, набуті нових компетенцій та пройти професійну підготовку, рекомендується скористатися зручним сервісом – «Освітній портал Державної служби зайнятості». Сервіс надає можливість розвивати особисті компетенції, потрібні на ринку праці; отримувати актуальну інформацію щодо пошуку та підбору персоналу; навчитися писати резюме у сучасному форматі; вибрати освітні курси і т.д.

Послуги профорієнтації також можна отримати віддалено за допомогою онлайн-платформи профорієнтації та розвитку.

Нагадаємо, на сайті держпослуг «Дія» впроваджено безліч електронних сервісів, у тому числі і за напрямками працевлаштування. Так, наприклад, через цей сервіс можна зареєструватися в службі зайнятості.

Тому цифрові навички стають незамінним супутником у повсякденному житті та роботі людини, а вже освоювати ці навички чи ні – особистий вибір кожного.

Далі варто зупинитися на так званій «платформі зайнятості», що зараз обговорюється в експертних колах. На сьогоднішній день – це досить новий тип трудових відносин для України [19].

Платформна зайнятість - це форма зайнятості, при якій інтернет-сервіс або платформа не виступають безпосередньо в ролі роботодавця і постачальника послуг, а скоріше один подає заявку на конкретну роботу, а інший виконує її відповідно до своїх здібностей. Люди знаходять роботу через веб-сайти, а також створюють команди та реалізують проекти, на сьогоднішній день цей вид зайнятості сьогодні стає одним із найперспективніших напрямів розвитку ринку праці.

Чому працевлаштування на платформі є перспективним? Яку користь це може принести економіці України та громадянам в майбутньому?

По-перше, платформна економіка сприяє в цілому зростанню рівня зайнятості населення, а отримання доходу за допомогою платформ зазвичай знижує безробіття, це особливо важливо під час війни та післявоєнної відбудови. За даними Бюро статистики праці США, 90% нових робочих місць в Америці створено платформною економікою. На противагу у Китаї ця платформа забезпечує третину приросту робочих місць в країні.

По-друге, економіка платформ запобігає трудовій міграції, оскільки дозволяє отримати доступ до висококваліфікованих фахівців, де б вони не проживали, таким чином на практиці відбувається розвиток онлайн працевлаштування осіб. Тобто потенційному працівнику не потрібно залишати свою країну, щоб працювати у цікавому проекті.

До прикладу, німецька платформа Twago об'єднала понад 90 000 IT-фахівців, а в Китайській Народній Республіці компанія Weichai Power розробила глобальну платформу, яка дозволила проводити спільні дослідження світових інженерів, щодо створення нових двигунів, що дозволило прискорити дослідження на третину [18].

По-третє, платформи сприяють можливості регулювання свого

робочого та вільного часу, тобто багато працівників цифрових платформ можуть працювати неповний робочий день та самостійно обирати графік роботи. Таким чином, студенти можуть навчатися, змінюючи роботу. Серед опитаних працівників платформ 25% у Великій Британії та 20% у США назвали освіту причиною роботи на платформі. Завдяки платформам студенти розвинених країн світу одразу потрапляють у професійне середовище, тобто в перспективі знайти першу роботу для багатьох людей без досвіду праці перестає бути проблемою.

По-четверте, платформа як дистанційний механізм розширює можливості працевлаштування для людей з соціальними та медичними обмеженнями, які не можуть працювати повний робочий день, серед таких категорій виділяють: молодих матерів, людей з інвалідністю, працездатних пенсіонерів). Так у Великій Британії платформи сприяють зростанню зайнятості на 20-35% у віковій групі 50+ [18].

По-п'яте, платформи дозволяють працевлаштовувати низько кваліфікованих працівників. Передбачається, що до 2030 року понад 23% офіціантів, продавців, бухгалтерів і таксистів у Фінляндії будуть працевлаштовані через онлайн платформи та продовжуватимуть працювати в такому режимі.

І, нарешті, по-шосте, онлайн платформи надають шукачам роботи доступ до більшої кількості потенційних роботодавців. Це збільшує можливості спеціалістів вигідно продавати свої компетенції та досягати необхідного рівня матеріального забезпечення та соціального захисту.

Головне питання щодо використання платформ сьогодні полягає в тому, чи вимагає даний вид взаємодії співробітників і компаній додаткового державного регулювання, і якщо так, то якого саме регулювання?

Щодо світового досвіду втілення онлайн платформ, то у США платформи ще не регулюються і не підтримуються, Китай, з іншого боку, розробив детальну стратегію розвитку своєї цифрової економіки, включаючи

економіку платформ. Там держава навіть створила кілька арбітражних судів – спеціальних онлайн-інструментів на великих майданчиках для вирішення протиріч, що неминуче виникають при взаємодії між учасниками відносин.

Час покаже, як відбуватимуться процеси інтеграції таких платформ в Україні серед потенційних працівників та їх роботодавців [21].

Для того, щоб зробити свої послуги максимально доступними та комфортними, Державна служба зайнятості активно впроваджує електронні сервіси із застосуванням цифрових технологій з метою надання ефективних соціальних послуг громадянам та роботодавцям, що відповідає сучасним тенденціям розвитку електронного урядування. Таким чином роботодавець та особа, що в пошуку роботи може скористатися наступним переліком сервісів державної служби зайнятості:

- онлайн пошук роботи (вакансії) – <https://www.dcz.gov.ua/userSearch/vacancy>;
- електронний кабінет шукача роботи – <https://www.dcz.gov.ua/cabinet>;
- електронний кабінет роботодавця – <https://www.dcz.gov.ua/cabinet>;
- електронна черга – <https://www.dcz.gov.ua/ERecception/#/about>;
- онлайн резюме – <https://www.dcz.gov.ua/userSearch/resume>;
- онлайн тестування щодо вибору професії та підвищення кваліфікації – <https://www.dcz.gov.ua/>.

Всі ці сервіси перебувають у відкритому доступі за посиланнями.

Таким чином, в епоху цифрових технологій для сучасних організацій важливо зробити свої послуги максимально цифровими. Особливо це стосується роботодавців, які не завжди мають час на активну особисту комунікацію. Тому розширення спектру електронних послуг для роботодавців має стати пріоритетом для органів державної служби зайнятості [17].

Насамперед слід звернути увагу на надання роботодавцям можливості отримувати в режимі он-лайн такі послуги: одержання рекомендації

консультанта роботодавця; перегляд резюме та контактні дані кандидатів; реєстрація інформації про набір студентів, або слухачів курсів з підвищення кваліфікації чи засвоєння нової професії; спілкування безпосередньо з консультантами компаній та редагування профілю компаній; отримання листів про кандидатів, які відповідають вакансіям; відбір кандидатів за критеріями; надсилання листів кандидатам на відкритті вакансії; збереження профілю ймовірного кандидата на вакантну посаду; розсилання запрошень на співбесіди; створення заявки компенсацію.

3.2 Напрями запровадження світового досвіду у розбудові вітчизняної системи державних електронних послуг у сфері зайнятості

Державній службі зайнятості слід, наскільки це можливо, спростити процеси надання допомог та пільг. Онлайн-інструменти та автоматизована обробка заявок можуть полегшити цей процес. Державна служба зайнятості з добре розвиненою IT-інфраструктурою зможе краще обробляти заявки, оскільки процес подання заявок на пільги може залишатися однаковим для всіх клієнтів із цифровими навичками та доступом до Інтернету.

Наприклад, повністю автоматизована обробка допомоги з безробіття дозволила державній службі зайнятості Естонії впоратися зі збільшенням обсягу заявок, зводячи до мінімуму необхідність перерозподілу ресурсів з інших служб [18].

Особливу підтримку мають отримувати люди, які не мають цифрових навичок або не мають доступу до Інтернету. Таким чином державній службі зайнятості слід приділяти особливу увагу людям, які можуть не мати навичок в Інтернеті і не мати можливості подавати цифрові заяви. Дуже важливо, щоб був забезпечений телефонний зв'язок і щоб заяви можна було приймати телефоном та звичайною поштою. Органи державної служби зайнятості

також можуть співпрацювати з неурядовими організаціями для надання додаткової підтримки та допомоги в отриманні пільг.

Державна служба зайнятості мають і надалі відігравати важливу роль у збалансуванні попиту та пропозиції на робочу силу. У ряді країн ОЕСР загальнодоступні бази даних вакансій, що часто підтримуються державною службою зайнятості, є єдиною платформою вакансій, що найчастіше використовується. Такі бази даних мають ключове значення для виявлення секторів, що зазнають гострої нестачі робочої сили, для реалізації основних послуг чи виконання певних робіт, та напрямки тяготіння осіб, що шукають роботу до певних секторів [16].

Естонська державна служба зайнятості вже надає своїм клієнтам віддалене консультування з питань кар'єри електронною поштою, телефоном та Skype.

Онлайн-інструменти можуть бути ефективними, коли особиста взаємодія неможлива. Нещодавнє дослідження, проведене в бельгійському регіоні Фландрія, надає ряд доказів ефективності онлайн-інструментів. У дослідженні порівнювали три різних типи напрямків подання резюме на вакансії через сервіси державної служби зайнятості [27]:

- 1) активні звернення через співробітника державної служби зайнятості за допомогою телефону чи електронної пошти;
- 2) автоматичні напрямки подання резюме через систему Інтернет;
- 3) особисті зустрічі, у яких претенденту роботи видаються направлення на певне підприємство.

Найважливіший висновок полягає в тому, що всі три інструменти наряду виявилися ефективними. На практиці варто зауважити, що перший варіант виявився найбільш ефективним у короткостроковій та довгостроковій перспективі, автоматичний напрямок також збільшує швидкість працевлаштування потенційних працівників на 50% у перші два місяці та подвоює її у довгостроковій перспективі. Таким чином, такі заходи можуть

мати очевидні переваги у заохоченні та підтримці країн, які активно користуються цим типом інструментів, наприклад: Кореї, Нідерландах, Данії, Фландрії та Брюсселя у Бельгії [26].

Органи державної служби зайнятості у Брюсселі провели активну кампанію на своєму веб-сайті, використовуючи свої статті для реклами пропозицій навчання та заохочення людей прийняти цей виклик, а також ймовірного працевлаштування в своїх службах («*Confiné mais Connecté! Suivez une forma en ligne*»).

Важливо, щоб оператори розподільчих мереж використовували існуючу IT-інфраструктуру в країні та враховували її недоліки, з метою унеможливлення надмірних витрат чи затримок. Державна служба зайнятості Естонії повністю автоматизувала деякі зі своїх процесів (наприклад, реєстрацію осіб, які шукають роботу, обробку допомоги зі страхування по безробіттю та схему STW), це пов'язано з тим, що існує національна інфраструктура (X-Road) для безпечного обміну даними в режимі реального часу. Відсутність такої національної інфраструктури може стати новим викликом для подолання бар'єрів втілення цифровізації в життя. Наприклад, відсутність подібної мережі стала каменем спотикання при впровадженні у Великій Британії системи Universal Credit, яка вимагає даних у режимі реального часу про доходи людей та ситуацію із зайнятістю, така ж ситуація може відбутися у в Україні в процесі реалізації даного напрямку інтеграції [27].

Окрім державних служб варто відмітити в розвинених країнах світу популярність сайтів з пошуку роботи, які взаємодіють з державними органами та службами зайнятості, серед яких:

1. Indeed – дуже зручний агрегатор, який узагальнює вакансії з різних сайтів та рекрутингових агенцій. Даний сайт – це всесвітня система пошуку роботи, запущена в листопаді 2004 року в Америці. Пошукова система є дочірньою компанією японської компанії Recruit Co. Ltd. зі штаб-квартирою

в Остіні, штат Техас, і Стемфорді, штат Коннектикут, з додатковими офісами у світі. Система також є прикладом вертикального пошуку. В даний час він доступний більш ніж у 60 країнах 28 мовами. У жовтні 2010 року Indeed.com перевершив Monster.com і став найвідвідуванішим веб-сайтом у США та серед країн світу.

Сайт об'єднує списки вакансій з тисяч веб-сайтів, включаючи дошки оголошень про вакансії, агенції з підбору персоналу, асоціації, сторінки компаній і т.д. HR-компаніям. У 2011 року компанія Indeed дозволила претендентам безпосередньо подавати заявки на вакансії, розміщені на сайті і почав пропонувати хостинг та зберігання резюме.

2. Net-empregos – найбільший сайт у Португалії з пошуку роботи, який працює з 2000 року. Його відвідують понад 3 мільйони відвідувачів на місяць і щомісяця публікується понад 100 тисяч пропозицій про роботу. Тут кандидати можуть знайти всілякі пропозиції роботи з усієї Португалії.

Net-Empregos – особистий проект Руї Енкарнао. Цей проект має намір стати орієнтиром у сфері пропозиції роботи та послуг пошуку через Інтернет у Португалії. За допомогою даного сайту є намір надавати якісні та надійні послуги, які сприяють привілейованому місці зустрічі між кандидатами та компаніями, з метою надання обом сторонам швидкого, простого та економічного способу досягнення своїх цілей.

Цей проект розпочався як хобі в 1997 році, коли Руї Енкарнао створив свою першу біржу вакансій, розміщену на TerraVista, щоб допомогти людям, які шукають роботу, а також оприлюднити своє власне резюме, оскільки в цей момент Руї Енкарнао закінчував курс і досі навіть не мав роботи чи стажування. Цей проект називали Free Employment Exchange, і, незважаючи на те, що вона була простою біржею працевлаштування, вона мала багато відвідувачів і навіть входила до десятки найвідвідуваніших сайтів Португалії.

Вхід на веб-сайт для пошуку роботи, здається, є тенденцією, яка

набирає популярності серед користувачів Інтернету. Кількість сайтів з інформацією про пошук і пропозицію роботи зростає, і сторінок, присвячених цьому питанню, вже кілька. Net-empregos є одним із найновіших і гарантує вихід у світ зайнятості. Сервіси, додані на сайт, роблять те, чого не може зробити газета: допомагають скласти резюме, показують статистику переглядів оголошень і надсилають SMS-повідомлення на мобільні телефони користувачів. І це абсолютно безкоштовно. Цікаво, що пропозиції роботи не обмежуються так званою новою економікою, є навіть значний попит на традиційні сектори економічного життя та професії.

За допомогою даного веб-сайту кандидати мають можливість шукати в базі даних пропозицій роботи, створювати та підтримувати резюме онлайн, надсилати його компаніям, зареєстрованим на сайті, отримувати доступ до статистики щодо кількості переглядів свого резюме або вибрати опцію запуску автоматичних сповіщень електронною поштою та мобільний телефон, щоб отримувати пропозиції, які вас найбільше цікавлять [27].

В свою чергу компанії зможуть створювати, підтримувати та видаляти всі свої рекламні оголошення, отримувати та надсилати відповіді безпосередньо кандидатам, зацікавленим у їхній пропозиції, здійснювати вільний пошук у базі даних навчальних програм Net-employment, створювати списки резюме та улюблених кандидатів або розробляти інституційну презентацію, щоб самі відомі потенційним кандидатам.

Серед різноманітних рекламованих послуг виділяється онлайн-біржа роботи, де кандидат може створити свій навчальний план, шукати пропозиції роботи, знати кількість переглядів своєї пропозиції та навіть створювати автоматичні сповіщення електронною поштою та мобільним телефоном для тих, що вас цікавлять. більшість. Це посилання також відкрите для ринку роботодавців, компанії можуть безпосередньо набирати кандидатів.

3. Carga de Trabalhos – цей сайт спеціалізується на вакансіях для

творчих та креативних професій (дизайн, маркетинг, медіа, ІТ, комунікації тощо). На даному сайті є можливість розміщувати вакансії необхідних кандидатів на посади від комерційних підприємств. Пропозиції про роботу мають бути оформлені в комунікаційному секторі (маркетинг, реклама, дизайн, журналістика, комунікація, зв'язки з громадськістю тощо). *Carga de Trabalhos* залишає за собою право не розміщувати пропозиції, які не входять до сфери дії цієї послуги.

Відмова від відповідальності: усі пропозиції та реклама, опубліковані на цьому сайті, є виключною відповідальністю рекламодавців або розповсюджувачів вмісту. *Carga de Trabalhos* не несе жодної відповідальності за пропозиції, їх зміст, а також їхнє походження, а також за будь-які проблеми, які виникають у результаті використання цього простору.

4. *Expresso Emprego* – великий сайт загальної спрямованості. Основна мета порталу *Expressoemprego* – запропонувати своїм користувачам пошукову систему/сервіс, який дозволяє швидко та функціонально отримувати доступ до вакансій за певними критеріями: за компанією, за функціями, за галуззю тощо [27].

Портал також дозволяє кандидатам завантажувати своє резюме в базу даних для консалтингових компаній, які шукають кандидатів і швидко реагують на оголошення.

Пошукова система порталу забезпечує швидкий і функціональний доступ до вакансій за чітко визначеними критеріями: за компанією, за функціями, за галуззю тощо. Оголошення будуть на сайті протягом 30 днів.

Кандидати можуть завантажувати своє резюме в базу даних, маючи можливість видалити та/або змінити його, коли забажають. Вставлене резюме також одразу стає доступним для пошукових компаній, які шукають кандидатів із вашим профілем.

Зареєструвавшись у *Expresso Emprego* та включивши резюме в базу даних, можна шукати організації, які шукають кандидатів для компанії. У

будь-який момент користувач може отримати доступ до особистого кабінету та дезактивувати опцію «Дозволити доступ до мого резюме всім компаніям, які користуються послугою пошуку кандидатів на сайті Expresso Emprego».

Зареєструвавшись на сайті, кандидати на посаду отримують список основних конференцій, семінарів і ярмарків для професійної оцінки та розвитку у певному регіоні.

Цей портал також містить тексти, ілюстрації та фотографії, належним чином ліцензовані їхніми авторами, які не можна копіювати, змінювати чи поширювати, окрім як з їхнього прямого дозволу.

Інформація, що стосується ринку праці, що міститься на цьому порталі, призначена для приватного використання як допоміжний засіб інформації та не обходиться без використання спеціалістів, юристів та офіційних служб у вирішенні будь-якої конкретної ситуації.

5. SAPO Emprego – великий сайт загальної спрямованості. Сенс існування SAPO полягає в тому, щоб зробити все можливе, щоб користувачі не відчували дискомфорту у відображенні своїх вакансій та резюме.

Мета SAPO така ж проста, як і актуальна: бути присутнім у різних сферах життя та гарантувати, що тут користувачі мають змогу знайти інформацію, відповіді та рішення, які є потрібними [27].

6. Alerta Emprego – великий сайт загальної спрямованості. Alerta Emprego — це онлайн-портал оголошень про роботу, який дозволяє компаніям і рекрутерам рекламувати потенційним кандидатам свої можливості, а також організовувати й керувати процесом відбору кандидатів. Сайт дозволяє кандидатам шукати роботу за такими критеріями, як компанія, тип функції, галузь тощо, а також створювати профіль користувача з резюме, резюме та особистими даними, які призначені для надання доступу та пошуку рекрутерам і компаніям.

7. Turijobs – сайт вакансій у сфері туризму, готелів та відпочинку. Turijobs є провідним порталом працевлаштування, що спеціалізується на

туризмі та гостинності в Іспанії. Даний портал є місцем зустрічі професіоналів галузі. Turijobs працює на міжнародному рівні в Португалії, Мексиці та Бразилії з понад 1,5 мільйонами кандидатів [27].

З 2017 року Turijobs входить до групи StepStone, з якою формує найбільшу європейську платформу для можливості працевлаштування в туризмі.

8. Emprego Saude – сайт вакансій у сфері медицини. Employment Health — це онлайн-платформа для реклами можливостей працевлаштування та підтримки управління процесами найму, орієнтована на медичних працівників.

Кінцева мета даного сайту – сприяти взаємодії між нашими партнерами з підбору персоналу та потенційними медичними працівниками, зацікавленими в доступних пропозиціях.

Employment Health надає такі функції для кандидатів:

- пошук пропозицій про роботу за ключовими словами, категоріями та типом пропозицій (безкоштовно).
- онлайн-подача резюме від зареєстрованих кандидатів, які бажають приєднатися до нашого пулу професіоналів, які активно шукають роботу (безкоштовно).
- пряма подача заявок на пропозиції про роботу, розміщені на платформі (безкоштовно).

9. IT Jobs – сайт вакансій у сфері ІТ, це провідне кадрове, яке зосереджується виключно на зв'язку найкращих талантів із міжнародними роботодавцями. З більш ніж 40 співробітниками по всьому світу, які зосереджені на кількох нішах ІТ-рекрутингу, можна з упевненістю сказати, що даний сайт охоплює всі напрямки ІТ діяльності [26].

У IT Jobs Worldwide спеціалізуються виключно на підключенні кращих ІТ-спеціалістів до найбільших і найкращих компаній по всій Європі.

Таким чином за допомогою даного сайту будується відносини з

кандидатами в певних IT-вертикалях, включаючи Java, PHP, .Net, JavaScript і Node.js, відбувається контроль якості та тестування, розвиток інфраструктури, мобільних технологій та пристроїв.

На практиці завдяки даному сайту відбувається зіставлення цих кандидатів з компаніями, які потребують таких навичок і досвіду. Експертні методи пошуку партнерів дозволяють отримати доступ до місцевих талантів, відкритих для переїзду, і, нарешті, талантів, які доступні для роботи на віддаленому режимі.

Сайт працює з усіма типами компаній, від стартапів до престижних імен та охоплює багато галузей, включаючи фінанси, банківську справу, цифровий маркетинг, інформаційні технології, комп'ютерне програмне забезпечення, страхування, благодійність, право, спорт, телекомунікації, бізнес-адміністрування та багато іншого.

10. BEP (Bolsa de emprego público) – це портал вакансій у державному секторі. Фундаментальні цілі діяльності BEP полягають у тому, щоб стати інформаційною базою, яка дозволяє спростити та збільшити прозорість різних процесів набору та перерозподілу людських ресурсів у державному управлінні, а також сприяти механізмам мобільності. Він має намір стати інструментом, який забезпечує зв'язок між пропозицією та попитом на державну зайнятість, незалежно від відповідного типу правовідносин, використовуючи Інтернет (веб-простір), що є частиною цілей інформаційного суспільства та цілей ефективності і прозорості людських ресурсів AP.

Отже, на сьогоднішній день неможливо уявити рішення сучасних завдань управління у центрах зайнятості без впровадження сучасних інформаційних технологій у процеси, що пов'язані зі створенням та опрацюванням офіційної інформації, прийняттям на її основі рішень та доставкою їх виконавцям. З огляду на те, що для здійснення ефективного управління державною службою зайнятості необхідно мати у своєму

розпорядженні повну, достовірну, оперативну інформацію від усіх її структурних підрозділів.

З розвитком інформаційного суспільства діяльність державної служби зайнятості передусім спрямована на адаптацію традиційних методів та технологій надання послуг учасникам ринку праці відповідно до сучасних умов ринку праці а розвитку онлайн сервісів. У сучасних умовах державна служба зайнятості здійснює наступні передові заходи:

1) ефективно та своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та прагнути підтримувати стабільність ринку праці шляхом впровадження сучасних інформаційних технологій

2) координувати політику з Урядом та виступати суб'єктом та інструментом державного регулювання, отримуючи для цього відповідні ресурси

3) прагнути бути лідером у відносинах між роботодавцями, працівниками та місцевою владою з питань регулювання ринку праці та сприяння зайнятості населення.

З метою реалізації вищезазначених заходів органи державної служби зайнятості мають здійснити низку дій, зокрема, розробити та впровадити єдині технології надання соціальних послуг населенню, розробити та вдосконалити єдині інформаційно-аналітичні системи, створити умови та системи для професійного розвитку кадрів на базі центрів підвищення кваліфікації кадрів.

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено обґрунтування теоретичних засад та вироблення практичних рекомендації щодо шляхів удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості населення України. Виконання завдань дослідження свідчить про досягнення мети, що дозволяє зробити наступні висновки.

1. Проаналізовано сутність сервісно-орієнтованої спрямованості державної політики зайнятості. Обґрунтовано, що найважливішим аспектом у цьому контексті є діяльність відповідних органів публічної влади із застосуванням сукупності механізмів, засобів, інструментів для досягнення поставлених цілей та кінцевої мети щодо реалізації державної політики у визначеній галузі. З урахуванням всього вищевикладеного, сервісно-орієнтована спрямованість державної політики у сфері зайнятості населення розглядається нами як цілеспрямована діяльність системи органів публічної влади різних рівнів та повноважень у вигляді низки конкретних дій із застосуванням відповідного спектру механізмів, засобів, інструментів прямого та непрямого впливу для створення ефективних умов забезпечення повної зайнятості, а також розвитку системи соціального захисту на випадок безробіття, що спричинено різними економічними, політичними та соціальними факторами в країні.

Обґрунтовано, що Державна служба зайнятості переорієнтовує свою діяльність на активну політику зайнятості. Очевидним залишається той факт, що вибір стратегії державної служби зайнятості безпосередньо залежить від моделі ринку праці, яка склалася в країні. На сьогоднішній день вважається, що модель ринку праці України можна охарактеризувати як змішану з урахуванням наявності ознак та деяких особливостей розглянутих різних моделей світу (європейської, англо-саксонської, китайської).

2. Охарактеризовано функціонування електронних сервісів органів публічної влади у сфері зайнятості на місцевому рівні, зокрема на прикладі деяких областей України. З'ясовано, що *Запорізька обласна служба зайнятості* запровадила практику перегляду Відео Резюме та Відео Вакансії на відеохостингу YouTube, які, до прикладу, можна створити для пошукача роботи за допомогою фахівців центру зайнятості. Участь у державному проекті «Робота», є найпопулярнішою програмою якою стала програма надання мікро грантів на розвиток чи створення власного бізнесу. Гранти варіюються від 50 до 250 тисяч гривень. З початку дії цієї програми вже прийнято понад 5000 позитивних рішень, що передбачає створення понад 12000 нових робочих місць у Запорізькій області.

Вінницьким центром зайнятості з 2019 році на платформі Google Maps було створено «Карту вакансій», щоб допомогти людям, в тому числі з інвалідністю, знайти роботу. Перевагою такої послуги є доступність, швидкість та впевненість у надійності роботодавця. З метою забезпечення конкурентоспроможності осіб з інвалідністю на ринку праці фахівці служби зайнятості надають таким особам індивідуальну підтримку з моменту їхнього прийому на роботу і навіть протягом усього періоду працевлаштування.

В Луганській та Донецькій областях до початку повномасштабного вторгнення, зокрема, міжнародні організації проводили якісні програми підтримки підприємницької діяльності, але часто вони мали досить загальний характер і не орієнтовані на розвиток конкретної галузі економіки. Крім того, у Донецькій області у 2021 році було розроблено карту вакансій, а також мобільний додаток з вакансіями, яким тепер користується вся Україна. Окрім того, розроблено онлайн-додатки (Android) для центрів зайнятості Донецької області, які також можуть на сьогоднішній день використовувати мешканці будь-яких інших регіонів особливо в умовах повномасштабної війни та частой зміни місця проживання серед населення України.

3. Розкрито особливості електронних сервісів у сфері зайнятості для внутрішньо переміщених осіб в Україні та тих, хто виїхав за кордон внаслідок російської військової агресії. З'ясовано, що в Україні на сьогоднішній день питання про те, як внутрішньо переміщеним особам стати на облік у центрі зайнятості, все ще є дуже актуальним. Адже права та всі можливості для подальшого працевлаштування надаються лише офіційно зареєстрованим особам.

Реєстрація безробітних здійснюється одним із трьох способів у день звернення особи, яка шукає роботу, до центру зайнятості за її вибором з метою отримання статусу безробітного:

- за допомогою єдиного веб-порталу електронних послуг (у тому числі мобільного додатку порталу «Дія»);
- шляхом особистого відвідування центру зайнятості безробітним;
- електронні послуги Державної служби зайнятості та електронний кабінет безробітного.

Для українців, які поїхали до Євросоюзу, рятуючись від масштабної збройної агресії Росії, з'явилася спеціальна платформа пошуку роботи EURES. В даний час існує майже 4 мільйони вакансій, у тому числі 78 вакансій в Італії.

Платформа є проектом Європейської служби зайнятості (EURES) – європейської мережі співробітництва між Європейською комісією, Європейською адміністрацією праці (ELA), національними службами зайнятості та іншими членами та партнерами у Європі. За допомогою цієї платформи українці можуть скласти резюме, відзначивши свій досвід та побажання.

На сьогоднішній день українські біженці мають змогу влаштуватися на роботу в Португалії за спрощеними процедурами, тобто є можливість працювати за власною професією за умов знання португальської чи англійської мови, при цьому окрім власного заробітку уряд Португалії надає

українцям фіксовану суму виплат на кожного члена родини. Net-Empregos, Emprego, Portal Emprego – це сайти, що додатково падають можливість українцям знайти роботу в Португалії.

В Ірландії ситуація досить схожа з іншими країнами, після надання статусу біженця або ВПО особа має право на отримання умовного дозволу на роботу.

4. Досліджено світову практику з питань розвитку сервісів та взаємовідносин населення з державними органами служби зайнятості. З'ясовано наявність певних характерних рис і відмінностей у різних країнах, які пов'язані з соціальними, політичними та економічними умовами, традиціями, що історично склалися, і т. д. Зарубіжна практика надання послуг у сфері працевлаштування полягає в тому, що такі послуги надаються як державними, так і приватними агентствами в рівній мірі.

Доведено, що у кожній окремо взятій країні діяльність системи закладів державної служби зайнятості ґрунтується на низці різних програм і заходів, спрямованих на сприяння зайнятості. Таким чином державна служба зайнятості переорієнтовує свою діяльність на активну політику зайнятості, а негативні заходи політики зайнятості відповідно обмежуються до рівня, який є принаймні достатнім для заохочення безробітних до пошуку роботи. Очевидно, що вибір стратегії державної служби зайнятості залежить від моделі ринку праці в країні.

5. Окреслено шляхи удосконалення функціонування електронних сервісів у сфері зайнятості з урахуванням зарубіжного досвіду. З'ясовано, що останнім часом в експертних колах обговорюється створення так званої «платформи зайнятості». На сьогоднішній день – це досить новий тип трудових відносин для України. Платформна зайнятість - це форма зайнятості, при якій інтернет-сервіс або платформа не виступають безпосередньо в ролі роботодавця і постачальника послуг, а скоріше один

подає заявку на конкретну роботу, а інший виконує її відповідно до своїх здібностей.

Подібні сервіси успішно працюють наприклад у Німеччині та Китаї. До прикладу, німецька платформа Twago об'єднала понад 90 000 IT-фахівців, а в Китайській Народній Республіці компанія Weichai Power розробила глобальну платформу, яка дозволила проводити спільні дослідження світових інженерів, щодо створення нових двигунів, що дозволило прискорити дослідження на третину.

Таким чином, по-перше, платформна економіка сприяє в цілому зростанню рівня зайнятості населення, а отримання доходу за допомогою платформ зазвичай знижує безробіття, це особливо важливо під час війни та післявоєнної відбудови. За даними Бюро статистики праці США, 90% нових робочих місць в Америці створено платформною економікою. У Китаї такий формат роботи забезпечує третину приросту робочих місць в країні.

По-друге, платформна економіка запобігає трудовій міграції, оскільки дозволяє отримати доступ до висококваліфікованих фахівців, де б вони не проживали, таким чином на практиці відбувається розвиток режиму онлайн працевлаштування осіб.

По-третє, платформи сприяють можливості регулювання свого робочого та вільного часу, тобто багато працівників цифрових платформ можуть працювати неповний робочий день та самостійно обирати графік роботи.

По-четверте, платформа як дистанційний механізм розширює можливості працевлаштування для людей з соціальними та медичними обмеженнями, які не можуть працювати повний робочий день, серед таких категорій виділяють: молодих матерів, людей з інвалідністю, працездатних пенсіонерів). Так у Великій Британії платформи сприяють зростанню зайнятості на 20-35% у віковій групі 50+.

По-п'яте, платформи дозволяють працевлаштовувати низько кваліфікованих працівників. Передбачається, що до 2030 року понад 23% офіціантів, продавців, бухгалтерів і таксистів у Фінляндії будуть працевлаштовані через онлайн платформи та продовжуватимуть працювати в такому режимі.

Для реалізації заходів щодо покращення діяльності державної служби зайнятості та залучення досвіду розвинених країн світу передбачається множина заходів, серед яких: розробка та впровадження єдиної технології надання соціальних послуг населенню; розробка та вдосконалення єдиної інформаційно-аналітичної системи; створення умов та системи професійного розвитку кадрів на основі інституту підвищення кваліфікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азьмук Н. А. Сучасні виклики ринку праці при переході до цифрової економіки. *Modern Economics*. 2020. № 19. С. 6–13. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/19-2020/azmuk.pdf>
2. Бутинська Р. Я. Вплив цифрових технологій на трудові відносини: виклики та завдання. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 139–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkur_2019_3_25.
3. Вебсайт Державного врядування Об'єднаного Королівства. URL: <https://www.gov.uk>
4. Веб-сайт Міністерства робочої сили Сінгапуру. URL: <https://www.mom.gov.sg/>
5. Гончаренко Н.Г. Аналіз ринку праці та проблеми зайнятості населення України. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. №25. С.35-38. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/9.pdf.
6. Держава у смартфоні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubrictechnology/2709578-derzava-u-smartfoni-na-bankovij-anonsu-vali-prezentaciu-dlaekspertiv-i-gromadan.html>
7. «Електронний кабінет роботодавця» URL: <https://www.dcz.gov.ua/cabinet>
8. Електронний портал бюро зайнятості Польщі. URL: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/infodoradca//-/InfoDoradcaPlus/litera/A>
9. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 № 851-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
10. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
11. Закон України «Про електронний цифровий підпис» від 22 травня

2003 № 852 IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/852-15#Text>

12. Кваша О.С. Ринок праці в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи Розвитку. URL: <http://global-national.in.ua/issue-22-2018/30-vipusk22-kviten-2018-r>.

13. Кодекс Законів про працю: остання редакція 14 серпня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

14. Конституція України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

15. Концепція розвитку електронного урядування в Україні, затверджена розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 № 2250-р URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80#Text>

16. Круглов В. Державна політика трансформації ринку праці: виклики цифрової епохи. Науковий вісник: Державне управління. 2021. № 1(7). С. 140-161.

17. Любохимець Л. С. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього / Л. С. Любохимець, Є. М. Шпуляр // Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 4. С. 213-217.

18. Марченко В. Б. Поняття та правове забезпечення цифрової трансформації в Україні Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 6. С. 279-282. – Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/6_2019/68.pdf

19. Нікітін Ю.С. Цифрова парадигма як основа визначень: цифровий бізнес, цифрове підприємство, цифрова трансформація Маркетинг і цифрові технології. 2019. №4. Т.3. С.77-87.

20. Ольчак М., Ростек К. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах: посібник. Київ, 2019. 57 с.

21. Опар Н. В. Теоретичні основи надання електронних послуг в Україні / Н.В. Опар // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. №6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2106>

22. Офіційний сайт Державного центру зайнятості URL:
<https://www.dcz.gov.ua>
23. Офіційний сайт Державного центру зайнятості Вінницької області
URL: <https://vin.dcz.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Державного центру зайнятості Хмельницької
області URL: <https://khm.dcz.gov.ua/>
25. Офіційний сайт Державного центру зайнятості Донецької області
URL: <https://don.dcz.gov.ua/>
26. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу
(EUROSTAT). – URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
27. Офіційний сайт Transparency International URL:
<https://www.transparency.org/>
28. Персональний кабінет безробітного URL:
<https://www.dcz.gov.ua/cabinet>
29. Портал «Дія. Цифрова освіта.» URL: <https://osvita.diia.gov.ua>
30. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон
України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15/>
31. Про затвердження Положення про державну службу зайнятості:
Наказ Міністерства розвитку, економіки, торгівлі та сільського господарства
України, від 16 грудня 2020 року URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1305-20#Text>
32. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті
євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність:
колективна монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К.В.
Дубич. Київ, 2020. 480 с.
33. Пуліна Т. В. Удосконалення системи надання електронних послуг
– ключова задача місцевого самоврядування / Т.В. Пуліна, Л.В. Шитікова,
О.М. Риженко // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. №
11. <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1844>

34. Риндзак О.Т. Міжнародна економічна інтеграція у системі чинників державної міграційної політики. Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. 2015. Випуск №3. С. 655–660. URL: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/136.pdf>.

35. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи: колективна монографія / За наук. ред. С.Кожемякіної, С.Калініної. К.: ІПК ДСЗУ, 2018. 420 с.

36. Робота в Португалії: які кар'єрні перспективи для українців? URL: <https://agrorobota.com.ua/news/robota-v-portugalii-aki-karerni-perspektivi-dla-ukrainciv-1485>

37. Робота та безробіття/веб-сайт Уряду США. URL: <https://www.usa.gov/find-a-job>

38. Розпорядження від 11 вересня 2013 № 718-р «Про затвердження плану заходів щодо створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг» URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/718-2013-%D1%80#Text>

39. Роль ЦНАП (центрів Дія) у використанні е-послуг. Навчальний посібник для працівників ЦНАП (центрів Дія), покликаний залучати громадян використовувати електронні послуги. 2021. С.27. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/703/E-skills-Manual.pdf>

40. Руденко М. В. Цифровізація: категоріальні особливості та специфіка трактування Економічний форум. 2021. № 4. С. 3-13. URL: https://lntu.edu.ua/sites/default/files/fls/ekonomichniy_forum_4_2021_0.

41. Сайт Естонської каси з безробіття. URL: <https://www.tootukassa.ee>

42. Серьогіна Т. Публічні послуги: сучасні підходи до класифікації. Аспекти публічного управління. 2020. №3. Т. 8. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/download/784/759/>

43. Сидоренко С. В. Цифрова трансформація суспільства в умовах четвертої промислової революції Мультиверсум. Філософський альманах. 2021. Вип. 1(173), т. 1. С. 31-43.

44. Скорик О. О., Рябоконь Н. П. Цифрова трансформація моделі публічного управління: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії. Державне управління: вдосконалення та розвиток. 2020. № 7. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1704>

45. Соболев В. М., Мусіюк І. О. Тенденції зайнятості в умовах цифрової економіки. Бізнес Інформ. 2020. №10. С. 143–148.

46. Тютюнникова С. В., Броницька В. В. Соціально-трудові відносини в умовах цифрової економіки, 2020 р. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10392/1/%D0%A1.%20%D0%92.%20%D0%A2%D1%8E%D1%82%D1%8E%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2C%20%D0%92.%20%D0%92.%20%D0%91%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf/>.

47. Holland, K. and A. Mann (2020), How Estonia is delivering online career guidance during the coronavirus crisis, OECD Education and Skills Today: Global perspectives on education and skills URL: <https://oecdeditoday.com/estonia-online-career-guidance-during-coronavirus-crisis/>

48. WAPES (2020), Arbetsförmedlingen's measures to handle the Coronacrisis URL: <http://wapes.org/en/news/arbetsformedlingens-measures-handle-coronacrisis>

49. Паламарчук О. В. Цифрова трансформація як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. 2018. № 3. С. 100-106.

50. Петрова І.В. Цифрова трансформація як стратегічний напрямок

економічного розвитку. Інформаційні технології в освіті. 2018. № 37. URL : <http://ite.kspu.edu/index.php/ite/article/view/105>.

51. Середюк О. В. Цифрова трансформація: інструменти та напрями розвитку. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 1 (53). С. 71-75.

52. Український Інститут майбутнього. Цифрова трансформація в Україні: шлях до успіху. 2020. URL : https://ukrfuture.org/wp-content/uploads/2020/06/Digital_Transformation_2020_1.pdf.

53. Шаульська Г. М. (2019) «Принципи «належного врядування»: перспективи впровадження в Україні». Держава та регіони: державне управління. 2019. Т.2, №66. С. 140 – 143.

54. Шевченко О. В. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. 2020. НІСД, Київ, Україна, 153 с.

55. Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика : монографія / авт. колектив: С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Т. А. Латковська та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 800 с.

56. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення : монографія / [К. В. Єфремова, Д. І. Шматков, В. П. Кохан та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 180 с.

57. Висоцька Л.Ю. Цифрова трансформація як фактор інноваційного розвитку підприємств. *Економічна стратегія і перспективи розвитку виробництва*. 2019. № 3. С. 67-76. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/56.pdf

58. Губін М. (2020) Принципи впровадження цифрової трансформації в управлінні громадами. Простір досвіду, 2, 67-74.

59. Данильченко О. О. Цифрова трансформація як технологія зміни бізнес-моделі. *Економіка і організація управління*. 2018. № 2 (28). С. 28-38.

60. Державна служба України з питань електронного урядування.

Цифрова трансформація в Україні: стратегія, основні напрями, завдання: 2018. URL :

https://www.egov.ua/uploads/library/file/6659/Strategia_Cyfrova_transformaciya.pdf

61. Євтушенко О. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, складові, технології. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 5. С. 36-42.

62. Кіреєв Д. В. Цифрова трансформація: поняття та напрями реалізації. *Інноваційна економіка*. 2020. № 4. С. 169-173.

63. Мельник О.М. Цифрова трансформація в умовах інформаційного суспільства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2020. № 2(44). С. 214-218. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznua_2020_2_17

64. Петрова І.В. Цифрова трансформація як стратегічний напрямок економічного розвитку. *Інформаційні технології в освіті*. 2018. № 37. URL : <http://ite.kspu.edu/index.php/ite/article/view/105>.

65. Середюк О. В. Цифрова трансформація: інструменти та напрями розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 1 (53). С. 71-75.

66. Український Інститут майбутнього. Цифрова трансформація в Україні: шлях до успіху. 2020. URL : https://ukrfuture.org/wp-content/uploads/2020/06/Digital_Transformation_2020_1.pdf.

67. Шаульська Г. М. (2019) «Принципи «належного врядування»: перспективи впровадження в Україні». *Держава та регіони: державне управління*. 2019. Т.2, №66. С. 140 – 143.

68. Шевченко О. В. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. 2020. НІСД, Київ, Україна, 153 с.

69. Шендерівська І. І. Цифрова трансформація управління підприємством: сутність та напрями впровадження. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2020.

Т. 30. С. 144-149.

70. Шульга О. Цифрова трансформація як ключовий фактор успішної інноваційної діяльності. *Економічна стратегія і перспективи розвитку виробництва*. 2020. №2(33). С. 7-16.

ДОДАТКИ

Додаток А

Окремі характеристики
zareestrovanih bezrobitnih
stanom na 1 veresnia 2022 roku

Особливі категорії	
1,6 тис. (1%)	учасники АТО
22,5 тис. (8%)	внутрішньо переміщені особи
16,9 тис. (6%)	особи з інвалідністю
23,7 тис. (9%)	особи, яким залишилося 10 і менше років до пенсії
3,1 тис. (1%)	випускники навчальних закладів

Додаток Б

Надання послуг
Державною службою зайнятості
у січні-серпні 2022 року

❖ Мали статус безробітного	→	744 тис. осіб
❖ Працевлаштовано	→	206 тис. осіб
з них, безробітних	→	172 тис. осіб
❖ Проходили професійне навчання	→	33 тис. осіб
з них, в ЦПТО	→	19 тис. осіб
❖ Брали участь у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру	→	20 тис. осіб
❖ Отримували допомогу по безробіттю	→	677 тис. осіб
❖ Кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості	→	81 тис. од.
❖ Кількість вакансій	→	295 тис. од.

Кількість зареєстрованих безробітних, кількість вакансій та кількість претендентів на 1 вакансію, станом на 1 вересня 2022 р.

За видами економічної діяльності

КІЛЬКІСТЬ БЕЗРОБІТНИХ,
на 1 ВАКАНСІЮ: 9 осіб
(збільшення на 5 осіб)

